

38-55

za naročnino,
za oglašMesečna naročnina
25 Din, za inozem-
stvo 35 Din. Ured-
ništvo: Ljubljana,
Gregorčičeva ul. 23.
Tel.: 2566, int. 3069

GLAS NARODA

Uprava: Gajeva 1.
Telefon 3855. - Ček,
račun: Ljubljana
št. 14.614. Oglasi po
ceniku. Pri večkrat-
nih objavah popust

Današnja številka vsebuje:

Nerešeni predlogi in zahteve
Človekoljubnost, ki demoralizira
Otvoritev kopališča v Kamniku
Laval brani frank
Apoteoza pobratimstva
Glas slovenskih otrok

Št. 81

Izhaja vsak dan

V Ljubljani v nedeljo, dne 21. julija 1935

Rokopisov ne vračamo

Leto I

Nerešeni predlogi in zahteve

5000 nerešenih predlogov in prošenj je zapustila prejšnja skupščina sedanji. Kdor se obrača torej na skupščino s prošnjo, nima dosti upanja na uspeh. Tudi v tem je nekaj krivde, da je padel ugled skupščine.

Se mnogo več nerešenih pa je ostalo predlogov, prošenj in zahtev, ki so jih poslala na odločujoča mesta naša društva, naše gospodarske in kulturne organizacije ter naša javna telesa. V še višje desetstisoče pa gredo nerešeni predlogi in zahteve, ki jih je javnost sporočila po časopisih. A ne samo predlogi in zahteve so ostale nerešene in čisto neupoštevane, temveč tudi najbolj utemeljene kritike in protesti.

Tako smo pred kratkim čitali, kako se zaman pritožuje že mesece in mesece občina v Šibeniku, kako tuja družba »La Dalmatienne« nekaznovano krši z državo sklenjeno pogodbo. Če nimajo nobenega učinka pritožbe občine, potem se ni čuditi, če še manj zaležejo pritožbe naših čevljarjev proti tvrdki »Bafac«. In nič se tudi ni čuditi, če ostajajo neuslišani tudi vsi drugi protesti naših ljudi proti delovanju nekaterih tujih tvrdk. Kakor da bi bili izgovorjeni vsi ti predlogi, vse te zahteve in pritožbe zidu, tako brez vsega odgovora ostajajo.

Ker pa ostajajo vsi ti predlogi brez odgovora, zato tudi pada zasebna iniciativa. Ljudje postajajo apatični, izgubljajo voljo za sodelovanje in v javnem življenju nastaja mrtvilo, ki je konec vsakega napredka. Javna uprava pa, ki je ne oplaja zasebna iniciativa z vedno novim impulzom in vedno novimi predlogi, okosteni, ker izgubi kontakt z ljudstvom. Nastaja s tem birokratizem, ki vklepa vsako podjetnost v okove, da zamira še ono poslovno življenje, ki ima še pogoje za obstoj.

Treba zato začeti delati na to, da se to neupoštevanje predlogov, ki prihajajo iz javnosti, neha. To tudi zato, ker je le na ta način mogoča kontrola javnosti nad delovanjem tako uradov kot tudi posameznih uradnikov. A ta kontrola javnosti ni le najhitrejša, temveč tudi najbolj učinkovita in najcenejša. Slabo dela zato vlada, ki ne polaga dovolj važnosti na kontrolo javnosti.

Da bi bila ta kontrola javnosti čim bolj uspešna, bi se moral ustanoviti pri ministrskem predsedstvu poseben urad, ki bi zbiral vse predloge, vse zahteve in pritožbe, ki bi bile objavljene v listih. Te predloge bi potem sporočal prizadetim ministrstvom in samoupravam, ki bi jih sporočale naprej podrejenim uradom in uradnikom, da na nje odgovore v določenem roku. Kontrolni urad pri ministrskem predsedstvu, da ga tako imenujemo, pa bi vodil evidenco o vseh svojih ministrstvom in samoupravam poslanih opominom ter bi imel v posebni rubriki tudi zapisano, do kdaj bi moral prejeti na svoje opozorilo odgovor ter če je bil ta odgovor tudi pozitiven. Če pa ni v določenem roku prejel odgovora, bi še enkrat urgiral odgovor, a če bi bila tudi ta urgencia brezuspešna, nastopil z ostrejšimi ukrepi proti uradu in uradnikom, ki ne izpolnjujejo svojih uradnih dolžnosti. Na ta način bi se tudi hitro dobil natančen pregled o delovanju posameznih uradov.

Od uradov prejete odgovore bi potem sporočil kontrolni urad ministrskega predsedstva onim osebam, društvom ali organizacijam, ki so spravile vso zadevo na dan ter jih obenem pozval, da mu sporoče, če je zdaj zadeva dovolj pojas-

Zasedanje Narodne skupščine

Živahne debate v skupščini - Za in proti

Volilni zakon bo pod streho do 1. septembra -- Glasovanje bo tajno
Zakonski načrt to banovinskih samoupravah -- Splošna debata bo
zaključena danes zvečer -- Proračun bo sprejet najkasneje 25. t. m.

BEOGRAD, 20. julija. b. Danes ob 8.30 dopoldne je Narodna skupščina nadaljevala svojo razpravo o proračunskih dvanajstih. Seji je nekaj časa predsedoval g. Čirić, nekaj časa pa dr. Josip Režek in Markić. Prisostvovala je seji vsa kraljevska vlada. Na predsedniško mesto se ni več ne pojavila Voja Lazić, ki se je preselil med poslanske klopi na skrajno levo. Pred prihodom na dnevni red je poslanec Voja Lazić poslal predsedniku pismo, v katerem ga prosi, da bi se v časopisu objektivno prikazalo skupščinsko delo.

Prvi govornik Voja Popović zagovarja pravoslavno duhovščino in napada bivšega pravosodnega ministra Kojića. Zahteva naj bi se odpisal kmetom davek tam, kjer so bili pridelki zaradi vremenskih katastrof uničeni. Ravno tako, naj bi se odpisala zemljarina tudi v krajih, ki so trpeli zaradi letošnjega mraza.

Za Popovićem sta govorila poslanec Lazić in Pastović. Slednji se je bavil s političnimi razmerami v državi. On je za račun in naglašal, da se premalo skrbi za pristanišča v Primorju. Kritizira tudi pooblastila za politične zakone. Izjavlja, da se bo vzdržal glasovanja. Naslednji govornik je bil Uroš Stajić, član Jevtičevega kluba, znani zemljoradniški prvak. Njegov govor je bil posvečen samo gospodarskim vprašanjem. Navaja, da je vzrok gospodarskemu propadanju nerazmernost cen poljskih pridelkov nasproti industrijskim izdelkom. Dotaknil se je tudi vladne deklaracije, vlada hoče čuvati zdrav dinar. Merilo vrednosti pa ne more biti dinar, marveč cene poljedelskih produktov. Kaj nam pomaga stabilizirati dinar, če je pa na tleh narodno gospodarstvo, je vzkliknil govornik. Kritizira delo Narodne banke, ki ne pospešuje dovolj narodnega gospodarstva, ampak se vodi bolj v interesu njenih akcionarjev. Pledira za priznanje sovjetske Rusije in prosi kraljevske vlado, da bi se čimprej sklenilo z Rusijo trgovsko pogodbo, ki bi v marsičem pomagala našemu gospodarstvu. Predlog proračuna je nerealen in bo zato glasoval proti.

Za Stajićem je govoril Novica Popović, za njim pa dr. Janko Baričević. Čim se je pojavil na govorniškem tribunu je bil od narodnih poslancev živahno aklamiran, privreli so poslanci iz kuloarjev in napolnile so se na mah novinarske lože. Zbornica je poslušala njegov govor z največjo napetostjo, ker je znano dober govornik. Govornik je z njemu lastno zgovornostjo in temeljitostjo analiziral razvoj političnih dogodkov od 5. maja do danes. Ves njegov govor je bil prežet z idejo jugoslovanskega unitarizma in kritiko sedanjice vlade dr. Milana Stojadinovića. Zadnje vladno krizo opisuje kot zadnjo dramsko prireditev prve vrste, v kateri igrajo svojo vlogo vsi vidnejši politiki.

njena, odnosno likvidirana. Na ta način bi bilo poskrbljeno, da uradi ne bi mogli dajati odgovorov le zaradi lepšega, temveč bi se zavedali, da bodo njih odgovori natančno pregledani in proučeni.

Pa tudi vsaka banovina, vsaka avtonomna občina in tudi vsak večji urad bi mogel ustanoviti podoben kontrolni urad. Potem se ne bi dogajalo, da trajajo ponekod že leta in leta nerednosti, ki jih kar ni mogoče odpraviti. Vsa naša država in samoupravna uprava bi se na ta način na mah zboljšala in marsikatero težko razočaranje bi nam bilo prihranjeno.

Nadalje trdi: Če je dr. Maček proti unitarizmu, je za dualizem ali trializem. Zaradi tega je proti vsakemu kompromisu. Nato kritizira zakulisne spletke in sedanje ministre in pravi, da je sedanja vlada kapitalistična, ker sede v njej štirje ministri bankirji. Izpoveduje vero v Jugoslavijo. Njegovemu govoru je sledil krepak aplavz. Nadaljni govornik je bil Peter Kosić, nakar je bila dopoldanska seja prekinjena.

Ob 16.30 se je seja nadaljevala. Predsedoval ji je podpredsednik dr. Režek. Prvi je govoril poslanec Petković. Opozorjal je vlado na razmere v savskih krajih in na absolutno pomanjkljivo šolstvo v Bosni. Poslanec Anton Vidic iz Čakovca je skrbel za zabavo poslancev. Poslanec Mirko Urošević predlaga zakonski načrt, po katerem bi se kmetje rešili svojih dolgov. Zahteva znižanje cen vseh monopolskih predmetov in zahteva popolno fiskovno svobodo. Napada ministra dr. Korošca, očita mu nedoslednost.

Za njim sta govorila poslanec Milivoj Peric in Dragiša Cvetković. Slednji brani kraljevsko vlado pred očitkom, da bi bila kapitalistična. Vlada je že v začetku svojega dela dala krepak dokaz, da ji je pri sreči tudi gospodarski dvig države. Med njegovim govorom so se čuli burni protesti od strani Mačkovih poslancev. Nato odločno brani dr. Korošca glede katerega pravi, da je v vseh svojih položajih dokazal, da stoji kot odločen branilec narodnega jedinstva. Poslanci ploskajo, nekateri pa protestirajo. Cvetković pravi, da hrvatsko vprašanje obstoji, čeprav ga dr. Baričević negira. Sedanja vlada hoče državo in državno življenje konsolidirati in hrvatsko vprašanje likvidirati. Med govorom posl. Cvetkovića je prišlo do burnih medklincev, zlasti nad sedanjimi zemljoradničnimi poslanci.

Za njim je govoril Života Milovanović, ki je trdil, da vlada v naši državi lažna demokracija in izjavil, da ima rajši odprto diktaturo, kakor pa lažno demokracijo. Bil je med svojim govorom večkrat prekinjen. Za njim je dobil besedo nar. posl. inž. Zupančič, katerega govor bomo objavili v celoti. Uvodoma podčrtava dejstvo, da slovenski poslanski trenutno podpirajo sedanjo vlado, to pa iz tega razloga, ker je vlada v svoji deklaraciji naglasila, da je vlada pomirjenja in da hoče dati narodu politično svobodo. Drugič pa tudi zato, ker je naglasila, da bo dala prvenstvo ne samo političnim, ampak prav tako tudi gospodarskim in socialnim vprašanjem. V državnem interesu je oboje enako važno. Nato je prešel na posebne prilike v Dravski banovini.

Ko to poročamo, Narodna skupščina še zaseda in kakor se sodi, bo zaključena šele okrog polnoči.

Seveda pa bi bilo treba s strogimi ukrepi tudi preprečiti, da bi uživali od tega sistema sodelovanja javnosti razni poklicni kverulanti, ki jih tudi ni malo. Le nekaj eksemplaričnih kazni, pa bi ti kmalu izgubili veselje za svoj posel.

Zahteve in predloge državljanov je treba upoštevati in jim po možnosti ustreči, ker se na ta način najbolj uspešno utrjuje državna misel. Če samo zaradi tega bi bila uvedla od nas predlaganih kontrolnih organov potrebna, ne glede na to, da je to tudi edini način, da pridemo iz sedanjice apatije javnosti za delo javne uprave.

Vreme

v naši državi dne 20. 7. 1935.

K r a j	Baro- meter	Temperatura		Pada- vine v m/m
		najnižja	najvišja	
Ljubljana	761.4	17	29	10.7
Maribor	760.1	15	24	—
Zagreb	761.0	19	27	7.0
Beograd	762.1	17	35	—
Sarajevo	761.9	13	32	—
Skopje	761.3	18	35	—
Split	759.9	23	34	—
Kotor	760.0	18	32	—
Rab	760.2	22	27	—

Najvišje temperature veljajo, razen Ljubljane, za prejšnji dan.

Vremenska napoved

DUNAJ, 20. julija. Severne Alpe: zapadno vreme z nevihtami in dežjem, padec temperature. Južne Alpe: zvečanje oblačnosti, pozneje nevihte z ohlajenjem.

NOVI SAD, 20. julija. Jasno in toplo po celi kraljevini. Pričakuje se malo pooblačenja na skrajnem zapadu. Dežja ni pričakovati. Solnce vzhaja ob 4.10, zahaja pa ob 19.18.

BEOGRAD, 20. julija. b. Današnje zasedanje Narodne skupščine, na katerem se je obravnaval predlog zakona o proračunskih dvanajstih, je bilo izredno živahno. Poslanci živo komentirajo politične dogodke sedanjih dni in razpravljajo posebno o zakonskih volitvah, s katerim se bodo renovirali trije velepomembni politični zakoni. Glavn med njim je bodoči volilni zakon. Kakor smo informirani, stoji sedanja vlada na stališču, da se uvede pri volitvah tajno glasovanje. To zahtevajo najodločnejše tudi izvenparlamentarni krogi in opozicija. Vlada zatrjuje, da bo novi volilni zakon na najbolj demokratični podlagi, in bo omogočil novo tekmovalno za priboritev širokih slojev naroda. Kedaj bo izšel, se ne ve, sodi se, da najpozneje do 1. septembra. Vlada že študira zakonski načrt, ki ga bo predložila pri jesenskem zasedanju Narodne skupščine. Eden izmed prvih zakonov bo tudi zakon o samoupravah in zakon o ureditvi kmetijskih dolgov. Vsekakor stoji vlada pred težkimi problemi, katerih rešitev nestrpno pričakuje.

Za proračunsko debato vlada velikanško zanimanje. Samo za načelno debato, v kateri poslanci iznašajo svoje poglede na državno politiko, se je prijavilo 51 govornikov. Od slovenskih poslancev so se prijavili inž. Frane Zupančič, dr. Jurij Koce, Ivan Mohorić, dr. Andrej Veble in dr. Anton Novačan. Nadaljevala se bo do zaključka, ki se ga pričakuje že za jutri zvečer, nakar se bo pričela podrobna debata. Podrobna debata bo verjetno trajala tri do štiri dni, tako da bo proračun sprejet najdalje do 25. t. m., nakar bo proračun sprejet tudi v senatu. Po sprejetju v obeh zbornicah sledijo parlamentarne počitnice in delovali bodo samo stalni odbori.

Mačkove proslave v Zagrebu

ZIGREB, 20. julija. Vse današnje popoldne so se nadaljevale v Zagrebu manifestacije radi rojstnega dne dr. Mačka. Na enem mestu je prišlo do nekoliko resnejšega incidenta. Ob 15. uri je skupina mladeničev prišla pred hčo predsednika senata dr. Tomažiča in zahtevala, naj se razobesi zastava. Pri tej priliki je bil napaden agent Kolubija, ki je bil od uprave mesta postavljen na tem mestu v službo. Agent je oddal iz svojega revolverja en strel in ranil v trebuh Dragutina Mutaka, 22 let starega mesarja, ki je bil takoj operiran. Pri zaslišanju je agent izjavil, da je streljal v hujni obrambi.

Upokojitve

BEOGRAD, 20. julija. b. Upokojen je v svojstvu direktorja Privilegirane agrarne banke sedanji prosvetni minister g. Dobrivoj Stošević. Pri monopolnem inspektoratu v Sarajevu viš. monopolski inspektor Ernest Starkel. Nadalje: kapetan I. kl. Ludvik Rupert, mašinski major Peter Puhar, pešadijski poročnik Boris Ivane. Z redom Jugoslovanske krone III. stopnje je odlikovan upokojeni major Peter Puhar.

Danes številni shodi opozicije

BEOGRAD, 20. julija. b. Za jutrišnji dan je opozicija napovedala veliko število političnih shodov v vseh večjih krajih države. Tudi Jugoslovanska narodna stranka je napovedala celo vrsto shodov po Srbiji.

Politični utrinki

Zakaj ne odgovarjamo na vsak napad

Mnogi naši prijatelji nas sprašujejo, zakaj ne odgovarjamo na vsak napad, ki izide v nasprotju tisku na naše ljudi. Naj par primerov pojasni, zakaj ne odgovarjamo na vsako zlobno in izmišljeno vest, pa čeprav bi bil odgovor na takšne vesti še posebno lahek.

Tako je »Jutro«, ki se rado ponaša s svojim vseznanjem, objavilo vest, kakor da dr. Marušič ni bil dobrovoljec, ker je bil šele pred kratkim preveden v našo vojsko. Že pred letom dni je mogel vsak izvedeti, kako je s to stvarjo, ko so bili v listih objavljeni ob priliki 50-letnice dr. Marušiča obširni njegovi življenjepis. Naj kljub temu na kratko povemo, kako je bilo. Dr. Marušič je takoj pri prvi priliki prešel v rusko ujetništvo, se takoj sam od sebe javil kot dobrovoljec v srbsko vojsko, prišel tudi kmalu nato v Niš, kjer se je javil pri vojaški komandi. Zaradi njegovega znanja jezikov in drugih njegovih odličnih sposobnosti, pa je bil dodeljen propagandnemu oddelku zunanjega ministrstva. Skupno s srbsko vojsko, v družbi slovenskih dobrovoljcev, je napravil ono težko pot čez Albanijo, prišel na Krf, od koder je bil od srbske vlade poslan v Francijo, Anglijo in Ameriko, da dela za jugoslovansko stvar. Odveč je govoriti, da je delal naravnost odlično. Vse to že davno znane stvari, ki ne potrebujejo nobenih pojasnil. Če edino »Jutro« tega ne ve, potem je to pač dokaz, da tega ne ve vedeti. Zato pa tudi pravimo: So napadi, ki človeka ne dosegajo, ker izhajajo iz prenikljivih motivov. In tak napad je bil tudi »Jutrova« napad na Marušičevo dobrovoljstvo. Zato nanj tudi nismo odgovorili in zato samo to pojasnilo našim prijateljem.

»Pof« in koncentracijska taborišča

Takoj od vsega začetka smo pozvali »Slovenca«, da objavi vse material in da razkrinka vse krivce do golega. Ponovili smo svoj poziv, toda še vedno čakamo zama na ta dokazni material. Kar pa je bilo dosedaj konkretnega objavljeno o POFih, pa je le potrjevalo našo trditev, da nima dr. Marušič s POFom niti najmanjše zveze. Sicer pa postaja vedno bolj jasno, da je tisti POF rojil po glavi predvsem tako neresnim ljudem, da bi bilo škoda časa, če bi se kaj več ukvarjali z njim. Sedaj je sicer res velika suša in ni čuda, če pograbijo listi prav vsako kost, a zdi se nam, da POF niti za to kost ni zadosti dober.

Glede koncentracijskih taborišč pa gre beseda v prvi vrsti g. V. Popoviču, kot bivšemu notranjemu ministru, ki je podpisal dotični ukaz. Silno čudno pa je, da samo mi zahtevamo od g. V. Popoviča pojasnilo o tem ukazu, dočim ga hočejo vsi drugi imeti od dr. Marušiča, pa čeprav so že čitali njegovo izjavo, da nima s to stvarjo nič opraviti. To jasno dokazuje, da tem listom ni toliko za razjasnitev vse zadeve, kakor pa samo za napade na dr. Marušiča. V tem pa je tudi že diskvalifikacija teh napadov.

Druga velika kost, ki jo glodajo nasprotniki dr. Marušiča, zlasti oni iz starih liberalnih krogov, so senatne volitve. Pa bi bolje storili, če bi bili čim bolj tihi, ker so baš senatne volitve dokazale, kako je slavna JNS, za katero se še danes ogrevajo, spoštovala voljo naroda. V ostrem nasprotju z lastnimi pravili in proti sklepu večine volilcev je JNS odobrila listo manjšine, pa čeprav glavni odbor v tej stvari niti ni bil kompetenten. Na vso paro je takrat »Jutro« podpiralo to kršitev pravil, danes pa bi se hotelo še zgražati!

Takrat ob senatnih volitvah so ljudje mnogo komentirali, da generalni sekretar, g. dr. Albert Kramer ni hotel postaviti lastne liste niti takrat, ko se je dr. Marušič odločil za listo, na kateri ni bilo imena dr. Kramerja. Kako pa to, da je takrat »Jutro« in vsa njegova slavna okolica hotela, da je na vsak način nosilec liste dr. Marušič? Zakaj pa takrat to velikansko zaupanje?

In še nekaj odgovora na dolgovezne čvčkarije »Jutra«, kakor da so samo njegovi ljudje sposobni, vsi drugi pa sami ubogi diletanti in šarlatani. Kako neki, da so potem Jutrovi kljub tem svojim fenomenalnim sposobnostim vedno le v

Nove Mussolinijeve izjave o sporu z Abesinijo

LONDON, 20. julija. AA. »Daily Express« je objavil danes intervju z italijanskim ministrskim predsednikom Mussolinijem o vzhodnoafriški aferi. Mussolini je v razgovoru jasno pokazal, da Italija ne bo pristala na to, da bi neke evropske sile z intervencijo preprečile njene namere, pa čeprav bi mogla zaradi tega nastati v Evropi politična kriza. Izrazil je mnenje, da v bodočih treh letih nikakor ne bo prišlo v Evropi do vojne.

Na pripombo novinarjev o italijanskih vojaških pripravah v Vzhodni Afriki, je Mussolini dejal, da se Italija ne pripravlja na ofenzivno vojno proti Abesiniji, nego da mora biti pripravljena za primer, da bi Abesinci napadli Italijane. Mussolini je v nadaljnjem omenil, da se ne sme pozabiti, da ni lahko voditi vojaške operacije v krajih, ki so tri tisoč angleških milj daleč od domovine.

Na vprašanje, ali smatra, da je vojna neizbežna, je Mussolini jasno odgovoril: Tega ne bi hotel trdit.

Ko je nato posebni poročevalce angleškega lista prišel govoriti o mirni likvidaciji spora in opozoril Mussolinija na to, da v Ameriki vsi vpijejo: Mir, mir, mu je Mussolini odgovoril:

»Lahko je zahtevati mir, toda Italija je v težavnem položaju«...

Tudi boljševiki in politični svobodni zidarji v Evropi vpijejo: Mir, mir! Lahko je kritični, treba pa je vedeti, da je Italija v zelo težavnem položaju. Pripravljen moram biti na vse mogoče tudi na sovražni napad proti našim kolonijam oddaljenim tri tisoč angleških milj od naše prestolnice.

Na vprašanje ali bo Italija izstopila iz DN, je Mussolini odgovoril: Tega ne bi hotel reči. Sedaj bi ne želel, da bi Italija izstopila iz DN. Menim, da bo ostala njegova članica. Nekoliko pozneje je povdaril, da se mora svet DN oti-

vidno odzvati službenemu pozivu, ki mu ga je poslala Abesinija, toda ne sme se pozabiti, da Društvo narodov ob svojem času ni interveniralo v korist Kitajske in da tudi ni moglo preprečiti vojne na Gran Chacu.

Novinar je še vprašal Mussolinija ali name-ravajo Italijani vzporedno z vojaško osvojitvijo Abesinije zasedene kraje tudi takoj kolonizirati. To se samo po sebi razume, je odgovoril Mussolini. Končno je še priznal, da še sedaj ni izključena mirna poravnava italijansko-abesinskega spora.

Kako si Italija predstavlja svoj pohod?

PARIZ, 20. julija. r. »Oeuvre« je objavil uvodnik o vzhodnoafriški aferi, v katerem izraža mnenje, da se je položaj tekom večeršnjega dne nekoliko popravil. V Londonu so zelo vznemirjeni, ker sodijo, da je italijansko-abesinska vojna neizbežna. Italijani pa se nadejajo, da bo dovolj, če vojno samo prične s kako uspešno operacijo. Abesinski cesar bi tedaj takoj pristal na vse italijanske zahteve in s tem bi se dolgotrajna in draga kolonialna vojna že zaključila.

Ne glede na to, pa se tako v Londonu, kakor v Parizu in Rimu nadaljuje diplomatska akcija za mirno poravnavo spora, ker bi po mnenju nekih velesil eventualna vojna proti Abesiniji nujno izževala, da se odločijo za novo orientacijo v svojem razmerju napram DN.

Italija kupuje ladje tudi v Ameriki

NEW YORK, 20. julija. AA. Finančni agentje italijanske vlade so večeraj z nekimi tukajšnjimi pomorskim paroplovnimi družbami sklenili pogodbo o nakupu večjega števila ameriških tovornih ladij za Italijo. Kakor poročajo listi je italijanska vlada kupila več tovornih ladij tudi v Grčiji.

Pariz v škripcih

Francijo je prijateljstvo z Italijo spravilo v zagato

Svarilo Pertinaxa

PARIZ, 20. julija. r. V listu »Echo de Paris« je objavil dipl. urednik lista Pertinax članek o položaju Francije glede na italijansko-abesinski spor, ki je izževal v vsej javnosti posebno zanimanje. Stališče, ki ga zavzema francoska vlada v tem sporu, pravi znanj politični publicist, je privedlo do izredno resnega preobrata. Nanj reagira ves svet, posebno pa države, ki so zainteresirane v kolonijah. Nemčija je vplela v razvoj teh dogodkov svoje intrige in sedaj pričakuje, da se bo zaradi tega spora omajalo ravnotežje velesil, kar bo njej vsekakor v korist. Le če se Rim in Addis-Abeba sporazumeta, bo Berlin razočaran. Stališče francoske vlade o tem vprašanju je bilo doslej jasno. Sedaj pa se je nenadoma pojavil problem, ali ne bo francosko-italijansko prijateljstvo naenkrat prišlo nazaj v občo francosko politiko. Pertinax izraža upanje, da do tega ne bo prišlo. Še je mogoče izhod iz sedanjega položaja. Pred svet DN bo prišlo vsekakor vprašanje o suženstvu v Abesiniji in na osnovi čl. 15 pakta bi mogla Italija doseči mandat nad to vzhodnoafriško državo, ne da bi s svojo vojaško akcijo sploh pričela. Toda Mussolini sam ni nič kaj navdušen za tako likvidacijo italijanskega spora z Abesinijo, ki je v marsičem podobna razvoju dogodkov na Daljnem vzhodu. Pri vsem tem postavlja še vprašanje prestiža. Sporazum med Italijo in Abesinijo doslej ni uspel in do sestanka sveta DN bržkone tudi ne bo. V Zenebi bo sprito tega gotovo nastal težka situacija. Na eni strani Francija ne bo smela kompromitirati svojega prijateljstva z Italijo, na drugi strani pa tudi e bo mogla na lepem pristati na propast DN, ki ga je sama vedno podpirala. V takem primeru bi Francija zgubila tudi svoje zaveznike. Zato je nujno, da pospeši svojo diplomatsko akcijo za sodelovanje z vsemi vladami, ki jim je pangermanizem na poti in da v čim večji meri omili posledice, ki jih bo izževala razprava o vzhodnoafriški aferi na zasedanju sveta DN. Od vsega početka smo zavračali vse, kar je bilo naperjeno proti Italiji, zlasti pa našt o gospodarskih sankcijah, za katere pa so se zavzemali v Londonu.

Med tem pa so odnosi med Italijo in Malo antanto ostali še vedno na mrtvi točki. Dosežen je vojaški sporazum med Francijo in Italijo v svrhu obrambe avstrijske nezavisnosti, toda ta pakt je pogojen in italijanski generalni štab sam priznava, da morejo priti taki aranžmani do veljave le, če se dosežejo enaki sporazumi z Jugoslavijo. Potemtakem ta vojaški sporazum nima nikake praktične vrednosti, dokler ni

manjšini, da so imeli politično moč v rokah samo takrat, kadar so opravljali naloge političnih žandarjev! In vendar imajo mogočen tisk, se solnčijo v svetli milosti vseh naših velikih podjetij, imajo velik strankarski aparat in tudi nad vse »odlične metode«, kljub temu pa ne morejo najti priključka k vladi! Nam bodo že oprostili, če za takšne sposobnosti nimamo nobenega respektu.

Končno pa še malo pojasnila glede odgovornosti za dogodke zadnjih let. Posebno »Slovenec« se v tem pogledu odlikuje z naravnost neverjetno neobjektivnostjo. Vsega so krivi samo drugi, le njega in njegovih ljudi ne zadene nobena krivda. Dejstva pa govore naslednje, kakor je tudi že ugotovil »Kmetijski list«: Od 6. januarja 1929 je poteklo 6 in pol let. Za to dobo so bili od Sloven-

ostvarjeno zblizanje tudi med fašistično Italijo in francoskimi zavezniki. Kaj bi nastalo, se končno vprašuje Pertinax, če praznine, ki nastaja v francoskih mednarodnopolitičnih odnosih, takoj ne zamašimo?

Splošno nezadovoljstvo v Franciji 20.000 marksističnih demonstrantov je policija razpršila — Tisoč aretacij

PARIZ, 20. julija. r. Nove gospodarske uredbe francoske vlade vendar niso ostale brez nekih negativnih notranjopolitičnih učinkov. Demonstracije, ki so jih skušali sneti vprizoriti socialisti in komunisti sicer niso uspeli, a tudi v bojnih krogih je nastalo proti novi gospodarski politiki veliko nezadovoljstvo.

Na trgu de l'Opéra se je sredi med 18. in 20. uro zbralo okrog 20.000 marksističnih demonstrantov. Policija je bila v strogi pripravljenosti. Zgodilo pa se ni nič hudega in množice so se na prizadevanje varnostnih organov polagoma spet razšle, tako da je bil tudi promet v centru mesta kmalu spet v redu.

Tudi med 20. in 21. uro ni prišlo do nikakega hujšega incidenta. Vendarle je morala policija intervenirati in je zajela skupino demonstrantov, ki se niso hoteli raziti ter jih spravila na 15 tovornih avtomobilov, ki so jih naglo odpeljali iz mestnega centra. Trg de l'Opéra je policija krog in krog cernirala in del demonstrantov, ki se med 18. in 20. uro na njem niso ugnili zbrati, se je odpravil na zborovanje bivših bojnikov, ki so ga priredili v neki večji pariški dvorani in na katerem so prav tako protestirali proti novim gospodarskim uredbam. Neka druga skupina pa se je odpravila proti kolodvoru Saint Lazare, kjer pa je policija takoj intervenirala in demonstrante razpršila. Aretiranih je bilo okrog tisoč ljudi, ki pa jih niso pridržali v zaporih, marveč samo identifikirali.

Živi modeli in tenorist Jelačin na modni reviji

Pri modni reviji na Mariborskem tednu sodelujejo tudi naši gledališki umetniki. Za primarno predstavitev posameznih modelov in trdk pa bo poskrbel konferencier — znani operni pevec in tenorist g. Mirko Jelačin iz Ljubljane, ki si je stekel velik sloves že na modni reviji ob priliki zadnjega ljubljanskega veleselja. Povdarjamo, da bo mariborska modna revija prirejena v istem stilu kot ljubljanska, za katero ne bo prav nič zaostajala. Zanimanje za revijo je največje, posebno pa se zanima zanjo ženski svet.

cev člani vlad ti-le gospodje: g. dr. Korosec od 6. januarja 1929 pa do 29. septembra 1930, od tega dne pa do 2. septembra 1931 g. Srnc. Od 2. septembra 1931 pa do 18. aprila 1934 »dvokonzulat« Kramer-Pucelj, od 18. aprila do 21. decembra 1934 dr. Novak in od tedaj do 24. junija 1935 dr. Marušič. Z drugimi besedami: SLS je sodelovala »v« zatiranju prave ljudske demokracije 32 mesecev, »dvokonzulat« 31 mesecev, in Novak-Marušič 14 mesecev. In ti odgovarjajo predvsem za te dogodke.

Dr. Trapel v Dalmaciji

PRAGA, 20. julija. AA. Finančni minister dr. Trapel odpotuje nocoj iz Prage. S svojo rodbino pojde na jugoslovansko primorje, kjer bo preživel svoje počitnice.

»Družba za abesinska vprašanja« na Japonskem

LONDON, 20. julija. »Times« poroča iz Tokia, da je bila tamkaj nedavno tega ustanovljena družba za abesinska vprašanja. Vodi jo voditelj skrajne desnice Tojama. Družba je poslala abesinskemu zunanjemu ministru brzojavko, v kateri ga poziva, naj ohrani neodvisnost te dežele.

Reuter poroča iz Koba, da je trg. zbornica v Osaki dobila velika naročila mečev za Abesinijo.

Japonsko časopisje na strani Abesinije

LONDON, 20. julija. Reuter poroča iz Tokia, da je izjava o neprizadetosti Japonske v italijansko-abesinskem sporu, ki jo je dal 16. t. m. Mussoliniju japonski poslanik v Rimu, naletela na ostro kritiko japonskega časopisja. Z uradne strani skušajo ublažiti pomen te izjave. List »Nicie« javlja, da je zunanji minister Hirota izjavil, da je japonski poslanik v Rimu sporočil Mussoliniju samo to, da Japonski podrobnosti italijansko-abesinskega spora niso znane in da zaradi tega ne more dati nobene izjave o sporu.

Abesinska mladina

LONDON, 20. julija. AA. Današnji »Times« priobčuje poročilo iz Addis-Abebe, o mrzličnem delovanju nacionalističnega združenja »Abesinska mladina«. Dozdaj je že ustanovila 175 krajevnih odborov po vsej državi. Prestolniška organizacija prireja zadnje dni po dva shoda na dan. Člani nosijo kroj. Na kapi imajo zelen trak z napisom: »Ljubi domovino«. Duhovščina in najvišje oblasti v državi podpirajo mladinsko moralno in gmetno. Združenje je prevzelo četniški pouk celokupne abesinske mladine.

Grška kriza je rešena

Tsaldaris je obdržal predsedstvo, Kondilis pa podpredsedstvo — Maksimos zunanji minister

ATENE, 20. julija. AA. Kriza grške vlade se je večeraj naglo razvijala in že zvečer je bila izvršena velika rekonstrukcija kabineta. Na konferenci, ki se je vršila v stanovanju zunanjega ministra Maksimosa in sta se je poleg gostitelja udeležila ministrski predsednik Tsaldaris in ministrski podpredsednik ter vojni minister general Kondilis, je bilo sklenjeno, da se izvrši le večja rekonstrukcija kabineta, tako da ne bo imela javnost vtisa, da je v krizi ves režim.

Nova vlada

Kakor poroča atenska agencija, je nova vlada sestavljena takole: predsedstvo: Tsaldaris, podpredsedstvo in vojsko: general Kondilis, državno podtajništvo v vojnem ministru: Rodopoulos, zunanje zadeve: Maksimos, finance: Pezmadzoglou, državno podtajništvo v finančnem ministru: Korozos, narodno gospodarstvo: Stefanopoulos, državno podtajništvo pri ministru za narodno gospodarstvo: Kartalis, promet: Petaralis, kmetijstvo: Teodorides, socialna politika: Sabijas; vojna mornarica: Dusmanis, letalstvo: gen. Nikolaidis, pravosodstvo: Romanos, notranje zadeve: Periklej Ralis, narodno zdravje: Nikolikas, prosveta: Haeiskos, Kreta: Frankiadakis, Makedonija: Vergiopulos, Trakija: Argiropulos in Epir: Cifokas.

Ob 23. so bili člani nove vlade zapriseženi. Kakor sodijo poučeni politični krogi, se je položaj režima po izvršeni rekonstrukciji kabineta znatno ojačil in bo sedaj mogoča uspešnejša akcija za spremembo vladavine v Grčiji.

Neverjetno

poceni si lahko nabavite
KVALITETNA POLNILNA
PERESA
pri trvdki
LUDV. BARAGA, LJUBLJANA,
Nebočičnik.

Poziv »Slovenec« in »Jutro«

Podpisani predsednik občine Dol pri Ljubljani prosim obe redakciji, da objavita imena trojk iz naše občine, ki naj bi pripadale organizaciji »Pof«. Če tega oba dnevnika ne storita, bodo vsi občani nujno primorani smatrati take in slične vesti kot proste izmišljotine in blatenje naših občanov.

Ivan Grad, predsednik občine Dol.

Dr. Auer gre danes v Rim

BEOGRAD, 20. julija. AA. Jutri ob 20.40 odpotuje pravosodni minister dr. Ljudevit Auer v Vatikansko mesto, da podpiše konkordat s sveto stolico. V Vatikansko mesto prispe v torek ob 20.20.

Naši izseljenci Njih zapuščine in zavarovalnine

Za marsikaterega našega rojaka v Ameriki ali v drugih tujih deželah doma vedo, da ima lepo premoženje. Ko ga pa vzame največkrat nenadna smrt v rudniku ali tovarni, ni nikjer premoženja, ki so svojci v domovini tako računali nanj. Oni tudi vedo, da je bil zavarovan za veliko vsoto. Po njegovi smrti pričakujejo, ter iščejo in delajo pota na vse strani. Končno je pa uspeh ta, da imajo večkrat več stroškov, kakor po dolgem času dobe na roko. Preminogokrat čitamo tudi po časopisih, kako ameriške oblasti iščejo dediče umrlih izseljencev. Oglasi se jih vedno polno, če je premoženje veliko, vendar pa navadno ne morejo najti pravega in denar ostane onstran luže.

Je pač že tako, da človek nerad misli na smrt in ne skrbi, kaj bo z njegovim premoženjem, če ga dohiti smrt. Ne pravi oporoke, še večkrat pa v življenju taji svoje prihranke, terjatve in zavarovalnine. Ameriške organizacije naših izseljencev in tudi izseljenska društva v naših krajih ter tudi svojci in prijatelji sami bi morali večkrat opozarjati izseljence, naj vsak takoj napravi oporoke, da ne bo premoženje izgubljeno. Poleg tega naj pa vedno opozarjajo izseljence, naj svoje rojake in prijatelje v tujini in v domovini pouče, kaj imajo in kje. Pozabiti ne smejo svojih dolžnikov, zlasti pa ne raznih zavarovalnin. Organizacije naj bi vodile nekaj kataster o premoženju izseljencev, obenem pa tudi na njih želje podpisale popolno jamstvo, da teh podatkov nikdo ne izve razen na pismeno željo lastnika. Po njegovi smrti organizacija, zlasti če je umrl brez oporoke, mora obvestiti dediče in svojce o njegovem premoženju.

Na drugi strani je pa največja težava z izvrševalci oporoke, zlasti pa tedaj, če oporoke sploh ni. Večkrat izkoriščajo svojo dolžnost do skrajnosti, da ostane dedičem prav malo ali celo nič. Po nekem našem rojaku je bilo 1500 dolarjev zapuščine, a izvrševalec oporoke je znal zaračunati toliko stroškov, da dediči niso dobili niti pare.

V takem obračunu je navadno ogromen račun za pogreb, ki je bil pa seveda navadno reven in skromen ali celo beraški. Tako je veljal pogreb siromašnega Antona Ajdečka 775 dolarjev ali okroglih 38.000 dinarjev!

Da bi pa take stvari prikrili, se večkrat primeri, da izvrševalci oporoke dedičem enostavno pošljejo nekaj denarja brez obračuna. Ko revni dediči v domovini vidijo denar iz Amerike, so seveda navadno že zadovoljni in se ne brigajo več za stvar, drugi se pa spet puste potolažiti in se poravnajo.

Katarina Rojšek iz Spodnje Hrušice št. 11 je pred božičem l. 1934. prišla k Rafaelovi družbi in pokazala pismo duhovnika red. Pirnata iz Butte Mont, da je njen sin Franc Skubec zapustil 1369 dolarjev. Poleg tega je naš duhovnik materi tudi sporočil, da je bila ta zapuščina že 16. majnika 1934. izročena našemu konzulatu v Čikagu. Treba je bilo mnogo pisanja in končno se je zavzel za zapuščino tudi naš Izseljeniški komisar, ki ima sploh največje zasluge tudi na tem področju, da je žena vsaj letos dobila pri sreskem sodišču v Ljubljani izplačanih 51.918 Din. torej samo 1000 dolarjev, a za ostanek 369 dolarjev ni bilo računa nikjer. Izgubila je seveda tudi obresti.

Zgorela mlatiča v Zupeči vasi

Ptuj, 20. julija.

Ugotovili so, da sta bila nesrečna mlatiča, ki sta našla grozno smrt v plamenih pri požaru v Zupeči vasi Domajko Jože, kočar iz Sveče pri Majšperku, in Mlakar Franc, dninar iz Sv. Bolfenka v H. Zgorelo kolo pa je bilo last Lepeja Pavla iz Spodnje Jablane, ki pa ni bil, kakor so domnevali, v zvezi s požarom, temveč je le shranil kolo v drvarnico, ko je šel vasovat. Ker se je pa požar razširil z veliko naglico, ni utegnil rešiti kolesa iz gorečega poslopja.

Tretji požar v ptujski okolici v istem dnevu pa je zanetila strela, ki je udarila v gospodarsko poslopje posestnika Čuša Matevža v Janežovcih. Poslopje je pogorelo do tal. Na pomoč prihiteli gasilci iz Ptuja in okolice so mogli obvarovati le hišo in tako preprečiti še hujšo škodo, katero cenijo na 15.000 Din. je pa le deloma krita zavaroval-

O naši mladini Človekoljubnost, ki demoralizira

Ljubljana, v juliju.

V zadnjih letih je nastal poseben poklic: brezposelnost. Nastal pa je zaradi zavoženega gospodarstva. Pomoč za legije brezposelnih so črpale države iz raznih amandmanov in soc. ustanov. Dajale so jim najnujnejšo gmočno pomoč, dajale jim pa niso dela. Tako so se razvadle množice delazmožnih ljudi na podporo in postopanje. Gospodarska kriza je naraščala, naraščale so pa tudi množice nezaposlenih. Viri za podpore so usihali, delamrznost je rasla. V pomoč brezposelnim so priskočila tudi humana društva ter lajšala bedo in podpirala širjenje moralnega zla.

Tako je dober namen podpiral zlo in okužil prej marljive ljudi z delomrznostjo.

Humana društva so organizirala letovališča za revno deco. Kolonije imajo velik uspeh: zadovoljni so njihovi organizatorji, deca in njeni roditelji. To je lepo. Toda postalo je pravilo, da morajo humana društva skrbeti za letovališča mladini in tako se mladina že v zgodnji mladosti uči in navaža k brezposelnosti in življenju na tuje stroške. To je slaba stran otroških letovališč in kolonij. Ne vem natančno, kakšen je dnevni red v teh kolonijah in letovališčih za revno deco, bojim se pa, da se deca ne zaposluje primerno z domačim delom.

Namreč, vsa deca brez izjeme, če plača ali ne plača, bi morala v počitniški koloniji pomagati v gospodinjstvu ter gospodarstvu počitniškega doma ali kolonije. Kjer pa nima dom lastnega gospodarstva, tam bi morala deca po svojih močeh pomagati vaščanom pri lahkem poljskem delu.

Tako bi se mestna deca spoznala z delom kmeta, ter bolj cenila ta stan. Seveda velja to za mladino nad desetimi leti. Mlajši pa naj bi izdelovali razna ročna dela, ki naj bi jih potem razprodajala humana društva v korist počitniških domov in kolonij. Že med šolskim letom bi morala humana društva nabaviti material za deška in dekliška ročna dela vsem onim učencem, ki žele prebiti počitnice v letovišču. Mladina naj dobi zavest, da ne preživlja počitnice v bogajme, temveč, da si jih je prislužila, četudi zelo skromno. Mladini moramo vcepiti zavest, da je življenje naše — delo, in da more le delo vzbuditi ustvarjalne sile v človeku. Za te sile gre pri vzgoji in izobrazbi. Humana društva pa delujejo ravno v nasprotni smeri: vzgajajo naraščaj brezposelnih.

Današnja družabna zajednica je namreč že tako demoralizirana, da ni sramota živeti na tuje stroške.

Frk:

Kogar bogovi ljubijo...

V Salzburg je prispela londonska filmska družba »Associated Talking Pictures Ltd.« z umetniškim in tehničnim osebjem, da posname na licu mesta največje prizore in mestne slike za film iz Mozartovega življenja »Whom the Godslove« (Kogar bogovi ljubijo). Snemanje, ki ga vodi režiser Mr. Basil Dean, je že pričelo. V Mozartovi rojstni hiši, v Mozartovem muzeju, v hišici, kjer je mojster komponiral »Čarobno piščalko«, je vse na nogah, da se pripravi in uredi tako verodostojno, da film prikaže Mozartovo življenje in delo. Vlogo Konstance bo igrala znamenita angleška igralka Victoria Hooper, Mozarta Mr. Haggard, kneza Lobkowitza Mr. John Loder. Zame je to snemanje prilika, da vas lahko povabim na obisk prostorov in spominov na velikega komponista, da skupaj skozi kamero zaživimo dobo, v kateri je živel in delal.

Stara salzburska meščanska hiša je bila zgrajena iz lesa. V dolgih, ozkih ulicah so se vrstile tesno druga ob drugi take hiše, ki so obkrožale notranji del mesta s cerkvami in palačami cerkvenih knezov. Ker je bil meščanom odmerjen le skop del prostora, so njihove hiše rastle v višino — in ob prehodu iz lesenih v zidane hiše najdemo v Salzburgu že štiri- do petnadstropne stavbe. Hiše

To zlo moramo že pri doraščajoči mladini zatreti v kali, vzgojiti jih moramo v delovne, ustvarjajoče ljudi. Zato bi se morala dečja letovališča in kolonije izpremeniti v delovne krožke, ki so tako organizirani, da se deca ne okrepi samo telesno, temveč tudi moralno, t. j. da razume bistvo izreka: »Življenje naše ni praznik, je delovni dan!«

Dolžnost vsake kulturne zajednice in države je, da se bori proti brezposelnosti z javnimi deli (prim. glede tega razmere v Bolgariji), dolžnost človekoljubnih društev pa, da vzgaja s humanostjo delazmožen naraščaj. Samo tako bomo premagali moralno zlo: brezposelnost.

M. Ž. K.

Okoli 24.000 tuincev v Ljubljani

Letos v januarju je Ljubljano obiskalo jugoslovanskih državljanov 1963 moških in 409 ženk, tujih državljanov pa je bilo 651 moških in 81 žensk. Med tujimi državljani je bilo največ Avstrijcev, Italijanov, Čehov, najmanj pa Angležev, Francozov, Holancev in Bolgarov. V Ljubljani so ostali po le nekaj dni. Zimski meseci januar, februar, marec, izkazujejo najmanjši obisk, ker pač tudi sezona ni bila primerna. Tako je februarja obiskalo Ljubljano vsega skupaj 3077, od teh je bilo 2350 Jugoslovancev in 727 tujih državljanov; 429 žensk in 2648 moških. Marca je bil obisk že večji: v Ljubljano je prišlo 3772 tuincev, od teh je bilo 2799 Jugoslovancev in 973 tujih državljanov in je bilo med njimi skupno 686 žensk ter 3086 moških. Aprila je obisk znašal 3907 in je bilo 2746 Jugoslovancev in 1161 tuincev. Največji obisk je bil sorazmerno meseca maja: Ljubljano je obiskalo 6789 ljudi: 5474 Jugoslovancev in 1315 tujih državljanov. V juniju pa je obisk za malenkost spet padel: skupno je prišlo v Ljubljano 6081 tuincev; od teh pa je bilo 4410 Jugoslovancev in 1671 tujih državljanov. Tako je Ljubljano letos v prvih 6 mesecih obiskalo vsega skupaj 23.626 ljudi, če ne vštete tuincev, ki so prišli v Ljubljano ob priliki evharističnega kongresa. V tem številu so všteli samo oni tuji, ki so v Ljubljani tudi prenočevali ter je bila mogoča nad njimi tudi kontrola. Veliko število je pa takih, ki jih ni bilo mogoče imeti v evidenci.

Obiščite veliko obirno razstavo v Radovljici od 21. 9. do 15. 9.

Naša vas

Uspela tekma žanjic.

Lep dan je bil za našo okolico nedelja 14. julija t. l. Tokrat je priredilo naše mladostno društvo kmetijskih fantov in deklet prvo tekmo žanjic. Brez lepakov in skoraj brez reklame se je te prve tekme udeležilo nad 1500 gledalcev, in to v kljub temu, da je kapeški župnik g. Skofič isto nedeljo pri obeh božjih službah rotil ljudi, da jim pod smrtnim grehom prepoveduje, da se takih praznikov ne udeležujejo.

Popoldne je krenila povorka izpred gostilne Stemišča čez Zdraviliški park na njivo uprave Zdravilišča. Tam je v izbranih besedah pozdravil tisočglavo množico predsednik društva g. I. Zamuda in oddal besedo slavnostnemu govorniku g. Vlad. Kreftu. G. Kreft je v vznesenih besedah omenil delo in trud, ki ga ima naš podeželski človek, kmet kakor delavec. Gara in dela od rane zore do poznega večera, a za vse to ne dobi skoraj nobenega plačila, ter živi v najbednejših, obupnih razmerah. Vzodbujal je navzoče, naj ljudstvo v kljub tem hudim časom ne obupa, ampak naj vstaja in dela pridno naprej, kajti po teh težkih časih, — upajmo — bo tudi za naše podeželsko ljudstvo, zasijalo lepše in svetlejšo sonce.

Tekme se je udeležilo 12 žanjic s potrebnimi vezači in brusarji. Prvo nagrado je odnesla 68 letna stara izkušena žanjica Terezija Serneč iz Radinskega vrha in tako dala mladim dekletom lep vzgled, kako se lahko hitro in čisto žanje. Vse žanjice so bile po dobljenih točkah primerno nagradjene. Prireditelj je potekla v najlepšem redu. Tako naša ponedeljska mladina slavi in časti kmečko delo. Val našega gibanja zaje- ma vas za vasjo in ni sile, ki bi ga mogla zaježiti. Opazovalec.

Radio

Nedelja, 21. julija.

Ljubljana: 7.30 Tipi pšenice v Drav. ban. (inž. F. Mikuz), 8.00 Magistrov trio in plošče, 8.50 čas. poročila, 9.00 Vrsko predavanje (p. dr. R. Tominec), 9.15 Prenos cerkvene glasbe iz Trnavske cerkve, 10.00 balade v pesmi in besedi, 11.00 prenos pomenadnega koncerta vojaške godbe, 12.00 čas, obvestila, plošče, 16.00 naše pevke na ploščah, 16.15 delo zaščitne sestre v delavskem okraju (Boškia Angela), 16.30 mandolinistični sekstet, slov. vokalni kvintet in plošče, 19.30 nacionalna ura, 20.00 čas, poročila, spored, obvestila, 20.15 klavirski solistični koncert, 21.00 Reproducirana glasba, 21.30 čas, poročila, vreme, spored, 21.45 Prenos iz kavarne Zvezda, vmes početa žaga (g. Muser), 23.00 Reproducirana glasba.

Zagreb: 20.00 recitacije, 20.15 vokalni koncert, 20.45 zvočna igra, 21.15 Slagernji (klavir).

Beograd: 20.00 Melodije in pesni, 22.30 reproducirana glasba, 23.30 lahka glasba.

Tuje postaje.

Berlin: 20.15 »Ukročena trimoglavka« opera, 22.30 koncert plesne glasbe, igra rad. plesni orkester. Beromünster: 19.50 Zborovski koncert. Bratislava: 19.45 Ruske romane. Breslau: 20.00 Plesna glasba. Brno: 20.20 Plesi in rapsodije. Budimpešta: 20.35 Orkestralni koncert. Frankfurt: 20.00 Koncert orkestra, mandolinistov in pevcev. Hamburg: 20.00 Operna glasba. Huizen: 20.15 Orkestralni koncert, 20.30 Narodna glasba. Lipsko: 20.00 Vokalni in orkestralni koncert. Luxemburg: 20.00 Plesna glasba. Milano-Test: 20.40 »Cendrillon« Massenetova opera. Pariz: 20.15 »Skrivnost oči«, zvočna igra, 21.00 Pesler koncert. Rim: 20.40 Simfonični koncert. Strasbourg: 20.30 Alzaški večer. Varšava: 20.10 Komorna glasba. Dunaj 21.30 Violinski koncert.

pa gledajo veliki mramornati svetopisemski kipi naravnost v Mozartovo sobo. Kakšne skrivnosti, kakšne uganke za otroško dušo!

Danes je v vseh teh prostorih Mozartov muzej z nešteti spomini na velikega skladatelja. Mal klavir, kjer je mojster komponiral »Tita«, »Čarobno piščalko«, »Requiem« in »Prostozidarsko kantato«, Mozartov potovalni klavir, s katerim je prirejal koncerte, Mozartova prva violina, nešteto slik iz različnih dob, prstan, katerega je dobil 6 letni Mozart od cesarice Marije Terezije, Mozartov rodovnik, rokopisi in Mozartova lobanja.

Mr. Dean neumorno snima, detajl za detajlom, da bo potem v londonskih ateljejih dopolnil prizore z resničnimi snimki.

V prvem nadstropju je poseben gledališki oddelek, v katerem zanimajo posebno modeli inscenacij Mozartovih oper. Tu srečavamo čudovite miniaturne odre z dekoracijami, ki nam kažejo obenem razvoj odrskega slikarstva in odrske arhitektonike od prve vprizoritve Mozartovih del do najbolj ekstremnih eksperimentov konstruktiv. ustvarjalcev. (Bauchaus Dessau-Walter Gropius.) Nehote sem se spomnil na — mislim — arch. Rohrmannovo inscenacijo »Čarobne piščalko«, ki bi gotovo ne bila nezanimiva v tem okviru in bi na svoj način karakterizirala ljubljansko vprizoritve Mozartovega dela.

Pa detajli, ki zanimajo posameznika — bodo za drugega morda dolgočasni.

Dnevni dogodki

× **Prenovljeno kopališče v Mekinjah** pri Kamniku se odpre v nedeljo 21. t. m. Plavalni basini s prijetno, zaradi cirkulacije temperirano, vedno čisto vodo, z vodno drčo in drugimi atrakcijami, otroški basini, tople kadne kopeli, pozneje tudi medicinske kopeli. To kopališče leži ob izlivu Nevljice v Bistrico poleg železnega mostu blizu sportnega mestnega kopališča. Cene zmerne, okolica idealno lepa na vznožju Starega gradu. Kopališka družba Kamnik.

× **Turneja Bolgarov.** Prihodnji ponedeljek pride v Beograd 25 članov bolgarskega gozdarskega združenja. V Beogradu bodo gostili zemunske poljedelske fakultete. Naslednjega dne odpotujejo na daljšo turnejo po naši državi.

× **Neznani utopljeni.** Poletna sezona je mnogo ljudi izvalila k vodi. Vsak dan pa se čuje, da je tu ali tam kdo utonil. Zadnji čas je bilo najdenih več trupel: 10. julija ob 8 uri so našli na levi obali reke Drave na kraju nazvan »Kisela Valt« žensko truplo, ki je bilo že vse razpadlo. Utopljenka je stara 40-45 let in 160 cm visoka, na sebi je imela samo en del obleke iz temno-modrega tiska, na eni nogi pa šola iz svinjskega snuja. — V potoku Radolna v gozdu nad Sv. Lovrencom na Pohorju pa so našli truplo 12-14 letnega dečka. Truplo je bilo že skoraj čisto razpadlo in je imelo na sebi samo kos modrega predpasnika. — V vasi Melinci so 7. julija našli na obali Mure žensko truplo, katero je moglo biti kakih 14 dni v vodi. Utopljenka je približno 25 do 28 let stara, srednje razvita, okroglega obraza in ima veliko golšo. Oblečena je v karirano obleko, srnjico iz belega platna in je brez nogavic in obuvila.

× **Velika dediščina.** Lajoš Adam, pisar pri odvetniku dr. Ferdu Jesenskemu v Petrovgradu, je dobil sporočilo iz Amerike, da so mu sorodniki zapustili 17 in pol milijonov dolarjev, to je približno 1 milijardo dinarjev. Lajoš je že odpotoval v Ameriko po svojo ogromno dediščino.

× **Pogrešan učenec.** Tudi zagrebške mladine se je lotila manija pobega. Dan za dnem prijavljajo na policiji pobege mladoletnikov. V sredo so javili, da je pobegnil 16 letni trgovski učenec Marjan Levak. Ne da bi komu kaj omenil, je odšel z doma in se ni več vrnil.

× **Odločba o razpustu Prosvetne zveze razveljavljena.** Banska uprava v Ljubljani je izročila v petek predsedniku bivše Prosvetne zveze v Ljubljani dr. Jakobu Mohoriču v Ljubljani dekret ministrstva za notranje zadeve, s katerim notranji minister g. dr. Anton Korošec odloča, da se odločba, s katero je banska uprava v Ljubljani 17. februarja l. 1933. razpustila Prosvetno zvezo v Ljubljani in v Mariboru, razveljavi.

× **Katalog slovenske knjige.** Organizacija knjigarstev za Dravsko banovino, je sklenila, da začne izdajati redne seznane slovenskih knjig. Kot prvi naj izide celotni katalog slovenske knjige, ki mu bodo sledili vsako leto dodatki. Vmes naj bi pa v rednih presledkih v dnevnem časopisu izhajali seznami novitet. Uredništvo tega dela je organizacija poverila tajniku Jugoslovanske knjigarne prof. N. Kuretu. Pri delu, kot si ga je zamislila organizacija knjigarstev, naj bi šlo zgolj za knjige, ki so v knjigotrštvu dosegljive in na zalogi. Naprosajo se zato vse knjigarne-založnice, vse založbe in vsi samozaložniki, naj nemudoma javijo Organizaciji knjigarstev za Dravsko banovino ali pa uredniku kataloga vse svoje publikacije. Podrobne informacije daje g. urednik ali organizacija.

× **Gradbeniki na stavbno prakso na Češkoslovaškem.** Češkoslov.-jugoslov. liga v Ljubljani opozarja naše akademike z višjih letnikov gradbenega oddelka, da bi mogla posredovati dvomesečno počitniško prakso na Češkoslovaškem za 4 naše akademike. Za delo bi prejeli mesečno po Kč 1000.—. Vabimo naše akademike, da se prijavijo za to počitniško prakso, ki jim utegne prinesiti mnogokušenj in jih seznaniti z življenjem češkoslovaškega naroda, pri Jugoslov.-češkoslovaški ligi v Ljubljani, Knafličeva ul. 10. (pisarna dr. Egon Stareta).

× **Uradniki brez kvalifikacije.** Mestni svetnik dr. Mijo Vujić iz Subotice je vložil interpelacijo na župana o uradniškem vprašanju subotške mestne uprave. Dr. Vujić ob tej priliki ugotavlja, da je med subotškimi mestnimi uradniki le 10 odstotkov takih, ki imajo za svoje delo in službo potrebno šolsko kvalifikacijo.

× **Enoletni trgovski tečaj v Novem mestu** (v poslopju drž. real. gimnazije). Vpisovanje dnevnega na Smihelski cesti 6, od 28. do 31. avgusta na šoli. Zahtevajte prospekte!

Ljubljana

Dnevna pratika.

Nedelja, 21. julija. Katoličani: Prakseda, dev., pravoslavni: 8. julija, Prokopije.

Dežurne lekarne:

Dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6, Hočevr, Celovška cesta 62, Gartus, Moste, Zaloška cesta šte. 18.

× **Po smrti Josipa Koslerja.** Veleposestnik na Barju in hišni posestnik g. Josip Kosler je v grobu. Ob njegovi smrti smo poročali o njegovi plemeniti in bogaboječi duši. Selezda je pa javnost izvedela, da so se k volilom, o katerih smo zvedeli takoj po smrti pridružila še druga velika volila za velike vsote, od katerih je bilo eno določeno za ljubljansko univerzo. Pokojnik se je vedno živo zanimal za naš vsučiliški naraščaj. Saj je bil sam ne le strokovno, temveč tudi splošno najširše izobražen. V Sviči se je mudil in se izobraževal ter si osvojil francoščino in druge jezike. Rad se je razgovarjal z našo mladino in veselil se je razmaha ljubljanske univerze. Slovenska akademska mladina ga bo ohranila kot podpornika v svojem najlepšem spominu!

× **Prevara s praški.** Pred nekaj dnevi je hodila po trgovinah neka ženska in prodajala nekakšen prašek za kodranje las. Včeraj je trgovec Ivan Samec z Mestnega trga šte. 21 prijavil, da je prišla 17. julija dopoldne iz St. Vida nad Ljubljano neka ženska in zahtevala 25 Din povračila za kupljeni prašek, ker prašek ni nič zalegel in je bila zaradi tega prevarana. Prevarana ženska je sama izpovedala, da ji je nepoznana ženska prodala škatljico s praškom za kodranje las. Seveda jo je trgovec debelo pogledal, ker o vsem tem ni ničesar vedel. Za stvar je zvedela tudi policija, ki je neznanke že na sledi.

× **Vojaški pregled živine** v Ljubljani bo na Ambroževem trgu v soboto, 27. julija t. l. ob 8 uri zjutraj. Lastniki, ki imajo konje ali vole, katerih vojaška komisija še ni pregledala, se pozivajo, da jih za gotovo privedejo k pregledu, sicer bodo kaznovani po obstoječih vojaških predpisih. Kdor še ni prejel poziva za pregled, naj pride ponj v vojaški urad na Ambrožev trg šte. 7-I, soba 3.

Dr. Drago Švajger ne ordinira do 12. avgusta.

× **Razmestitveni pregledi** se izjemoma še sprejemajo od 21. do včevši 23. t. m. V nedeljo 21. se jih sprejema od 9. do 11. ure, sicer pa ob navadnih uradnih urah. Vsi, ki jih še niso vrnili, se ponovno pozivajo, da jih sigurno vrnejo v navedenih dneh.

× **Društvo »Soča«** matica v Ljubljani obvešča vse člane in prijatelje društva, da priredi dne 11. avgusta t. l. ob priliki svoje 15. letnice veliko narodno poletno veselico na senčnatem vrtu Narodnega doma. Prosimo vsa bratska in druga ugledna društva, da blagovolijo to upoštevati, ter da za ta dan ne določajo zase kake zabavne in druge prireditve.

× **Glavna skupščina** družbe Sv. Cirila in Metoda bo letos ob petdesetletnici njenega obrambnega dela v Ljubljani 15. septembra t. l.

Maribor

× **Nočna lekariška služba.** V nedeljo imata nočno lekarniško službo Maverjeva lekarna v Gosposki ulici in Albancejeva lekarna v Frankopanovi ulici.

× **Ponočni lov za vlomilcem.** V petek zvečer je čuvaj tekstilne tvornice Doctor in drug na Ruški cesti opazil na strehi skladišča temno senco. Ko ga je pozval, naj pride s strehe, je neznanec zbežal. Čuvaj je takoj obvestil policijo, ki je šla na lov za vlomilcem. Na Ruški cesti so ga dobili in v njem spoznali 28-letnega tovarniškega uslužbenca Ivana G., ki je priznal, da je vlomil skozi stekleno streho in si pripravil več bal

blaga. Na strehi so res našli za okoli 3000 dinarjev tekstilnega blaga, ki ga je hotel vlomilec odnesti. Izročili so ga sodišču.

× **Neznano kam je izginil 13-letni Ferdo Kajzer,** sin vdove Marije Kajzerjeve v Vrbanovi ulici. Mati je v strahu, ker ni izključeno, da je deček utonil pri kopanju.

× **Zasačen žepar.** V soboto dopoldne je policija zasačila na Glavnem trgu pri žepni tatlini znanega žeparja Franca Topleka iz Čakovca. Prav ko je hotel neki gospodinjki potegniti iz žepa denarnico, je legla na njegove rame roka čuječega stražnika.

× **Vozove krađejo.** Posestniku Jakobu Žnibartu pri Sv. Lovrencu na Pohorju je nekdo ukradel voz vreden 1500 Din.

× **Požari brez konca.** Pretekle dni je zgorelo do tal stanovanjsko poslopje posestnika Jožefa Sile v Trimlinu pri Dolnji Lendavi. Skoda je velika in je le deloma krita z zavarovalnino.

Celje

FILI JANKO

CELJE - Dečkov trg 4 - CELJE
NUDI SPECERIJU PO UGODNIH CENAH

× **Vsi Primorci z družinami** in prijatelji so povabljeni, da se udeležijo manifestacije radi požiga tržaškega narodnega doma pred 15 leti, ki bo na dvorišču Filipčičeve gostilne 22. t. m., ob 20. uri. — Celjska Soča.

× **Gasilno in reševalno društvo.** Službo ima ta teden 2. vod pod poveljstvom g. Baudeka.

× **Kolo so našli** v veži neke hiše na Kralja Petra cesti. Je moško, črno pleskano. Tovarniška številka 510.461, evidenca pa 2-11741-3.

× **Smrt.** V soboto dopoldne je umrl v javni bolnici g. Rudolf Potočnik, vpokojeni sodni svetnik, ki je svojčas služboval kot predstojnik okrajnega sodišča v Rogatecu. Pogreb bo v ponedeljek v Senti Pavlu pri Preboldu. N. v. m. p!

× **»Soča«** vabi svoje člane in prijatelje na sestanek, ki bo v ponedeljek 22. t. m. ob osmih zvečer pri Filipčiču na dvorišču.

× **Zalogo koles** so odkrili orožniki na domu brata nekega Majdičevega delavca. Trdijo, ki je bila ukradena konjska odeja in ko so zadevo preiskovali, so našli nepričakovano veliko koles, da so jih morali z vozom odpeljati. Pravijo, da jih je bilo petnajst. Delavec je kolesa kradel, ter jih takoj prodajal svojemu bratu, ki jih je spravjal v promet. Tako bo mogoče, da še marsikdo, ki je že obupal, zopet pride do svojega kolesa.

OSTANKE

vsled čiščenja letne zaloge prodaja tvrdka
PSENČNIK, CELJE, po izvanredno nizkih cenah.

Avtomobilisti,
pozor!

Najboljši bencin in avtoolje
dobite pri

Motoroil

MARIBOR, Kralja Petra trg 4

= Sport =

Današnje ligaške tekme

V Ljubljani: PRIMORJE : HAŠK ob 17.30.

Predtekmice: ob 14.45 mladina Celje : mladina Primorja, ob 15.45 Sloga (L) : Korotan (Kranj).

Vse tekme na igrišču Primorja.

V Beogradu: BSK : BASK.

V Zagrebu: GRADJANSKI : SLAVIJA (S).

V Osijeku: SLAVIJA (O) : JUGOSAVIJA.

Mednarodni table tenis turnir
na Bledu

Pod pokroviteljstvom Nj. Vis. kraljeviča
Andreja.

SK Ilirija priredi od 25. do 27. julija 1935. III. mednarodni turnir za prvenstvo Bleda v table tenisu v kazini Park-foleta na Bledu. Tekmuje se v disciplinah singla gospodov in dubla gospodov. Prijavnina znaša za single in double Din 20.—. Zaključek prijav je 25. VII. ob 20. uri. Zrebanje se vrši dne 26. VII. ob 10. dopoldne v Kazini. Turnir prične v petek 26. julija ob 14. uri. Prvak v singlu gospodov dobi naslov in prehodni pokal SK Ilirije, ki si ga osvoji dokončno po trikratni zmagi. Pokal in naslov brani Pero Žiža (SK Ilirija). Turnir se vrši po pravilih JITS. Turnirska žoga je »Tema«. Pri disciplini singla gospodov tekmujejo finalisti vsak z vsakim na točke. Partije se igrajo po sistemu best of five. Zmagovalec v dublu, kakor tudi ostali prvoplasirani tekmovalci prejmejo spominske plakete. Poleg zgoraj omenjenih disciplin je neslužbeno razpisanih še šest za neverificirane igrače. Tekmovanje v teh disciplin prične v četrtek 25. julija ob 14. uri, do katerega časa se oddajo tudi prijave.

Prijave je nasloviti na naslov: Ernest Nagy, Bled Park-hotel.

Sokolstvo

Češkoslovaško Sokolstvo na zletu v Bruslju. Kakor smo že poročali, so se pričele včeraj v Bruslju velike telovadne slavnosti kr. zveze belgijskih gimnastov. Zveza namreč proslavi 70 letnico svojega obstoja s 40. zveznim zletom. Zleta se udeležijo tudi češkoslovaško Sokolstvo, dočim bo jugoslovansko zlet brzojavno pozdravilo. Iz Prage je odpotovalo v četrtek 52 Sokolov in 55 Sokolice, pod vodstvom br. Šterca in s. Matejovceve. Načelnik COS br. dr. Klinger, načelnica s. Provančnikova in član predsedništva COS br. Müller pa so odpotovali že prej v Bruselj, da se udeležijo seje Mednarodne telovadne zveze. Danes bo v Bruslju dopoldne slavnostni sprevid, popoldne pa javna telovadba, kjer bodo nastopili člani in članice z vzornimi vajami. Po zletu odpotujejo Sokoli in Sokolice na krajše izlete, potem pa v Pariz na proslavo Francoske ženske telovadne federacije.

Dr. Scheinerjev trg v Pragi. V Pragi bodo novi trg, ki bo nastal po regulaciji na koncu Sokolske ulice, imenovali po pokojnem starosti COS in SSS br. dr. Josipu Scheinerju.

Japonski visokošolci za Sokolstvo. V Prago prispejo prihodnji mesec japonski visokošolci-telovadci iz univerze Kejo v Tokiju. COS bo ob priliki obiska izrednih gostov priredila v Tyrševem domu javen nastop, pri katerem bodo nastopili japonski telovadci in najboljši Sokoli. Po zadnjem obisku češkoslovaški vaditeljev v Tokiju se opaža na Japonskem vedno večje zanimanje za orodno telovadbo in proste vaje v smislu Tyrševega telovadnega sestava. Za prvi nastop japonskih telovadcev vlada v Pragi izredno zanimanje.

Zahvala

Čutim se dolžno, da se vsem številnim prijateljem, znancem in dobrim srcem, ki so mi ob smrti nepozabnega soproga

Josipa Koslerja

veleposestnika

izrazili toliko sočutja in izkazali toliko tolažbe, tudi javno zahvalim.

Posebna zahvala gre preč. duhovščini, sorodstvu, načelstvu Ljudske posojilnice v Ljubljani in darovalcem krasnih vencev in šopkov; njim in zastopnikom društev, predstavništvu ljubljanskega meščanstva, zvestim Barjanom za udeležbo pri pogrebu, gosp. prof. Karlu Dermastiju za prijateljsko slovo ob grobu, društvu Ljubljana za žalno petje, gasilcem za častno stražo; končno vsem, ki so rajnika spremlili na njegovi zadnji poti in molili za pokoj njegove plemenite duše.

Vsem skupaj blagopokojnika priporočam v krščanski spomin in molitev.

V LJUBLJANI, dne 20. julija 1935.

Filipina Kosler

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je umrl ljubljani soprog, nepozabni oče, sin, brat, stric, svak gospod

Spreizer Stanko

uslužbenec drž. žel.

Pogreb nenadomestljivega se bo vršil v nedeljo, dne 21. julija 1935 ob pol 16. uri iz mrtvaške veže splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Spreizer Marija, soproga.

Stana in Dušan, otroka.

Zalujoče rodbine Spreizer, Ušlakar, Mikočič, Slabina, Teran.

Originalen Jenkov spomenik

Meseca novembra mine 100 let, odkar je bil v ponosni kmečki hiši v Dvorjanih pri Cerkljah na Gorenjskem rojen Davorin Jenko, ki ga po vsej pravici imenujemo jugoslovanskega skladatelja. V hipu silnega navdušenja je na Dunaju na dan Sv. Janeza Nepomuka v cvetočem majniku leta 1860 planila iz njega »Naprej zastave slave«. Ko je bil od leta 1863 dalje v službi šolske cerkvene občine v Pančevu, je pa postal začetnik srbskega skladateljstva. Tudi pri nas vsakdo pozna znano davorino »Što čutiš, Srbine« in tudi polno drugih njegovih navdušujočih pesmi, ki so vodile Srbe v zmagoslavni osvobodilni boji. Od leta 1865. dalje je bil v Beogradu vodja Beograjskega pevskega društva in je leta 1879. postal ravnatelj Srbskega narodnega pozorišta. Šele, ko je leta 1911. stopil v pokoj, se je vrnil v domovino in umrl v Ljubljani novembra meseca 1914. Leta 1872. je komponiral jugoslovansko narodno himno »Bože pravde« ter si s tem zaslužil, da mu svobodna Jugoslavija postavi dostojen spomenik v njegovih domačih krajih. Njegovo ime nosi 31 dramskih iger, nad 200 pesmi in več oper, ki je med njimi najbolj znana »Vračara«.

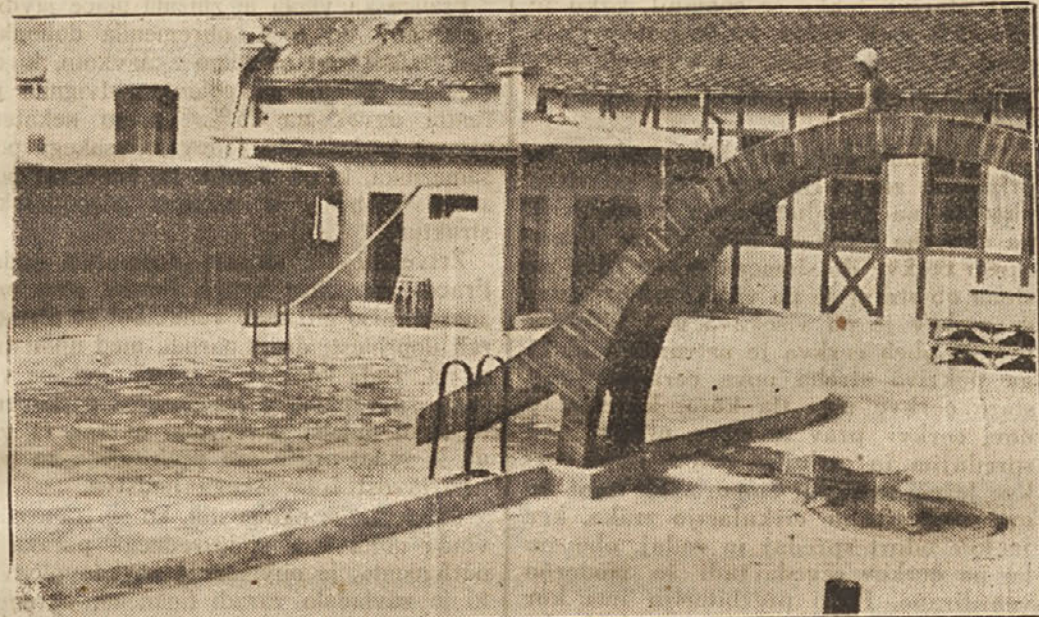
Čeprav se njegovi himni »Naprej zastave slave« in »Bože pravde« glase dan na dan po širni Jugoslaviji, vendar še nikdo resno ni mislil na njegov spomenik. Edino svoji tam pod planinami v Cerkljah so se ga spomnili, da mu postavijo skromen, zato pa tem pomenljivejši in originalnejši spomenik. Jenkova rojstna hiša je bila velika in zidana ter »v dva štuka«, kakršni so pač častitljivi naši veliki kmetijski domovi. Ta komunistov dom so podrli. Sree jih je bolelo, da bi nikjer ne bilo spomina na njih slavnega rojaka in iz srca se jim je porodila prelepa ideja, da mu iz ostankov rojstnega doma tam, kjer je hiša stala, ustvarijo spomenik. Obzidali so 9 m dolg in 6 m širok ovalen prostor z zidom, ki je ves iz ostankov rojstne hiše. V ta zid so v enakomernih presledkih vzdali okna rojstne hiše z lepo kovanim starinskim železnim omrežjem, od koder je mali Martinček prvič gledal zeleno lepoto svoje rojstne vasi. In tudi vrata s kamenitim podboji, ki je skozi nje šel s solzami v očeh v Kranj, Ljubljano in Trst ter na Dunaj študirat, tudi te so z največjo spoštljivostjo ohranili, ko so jih spet postavili za vhod tega malega svetišča. Na sredo prostora pa postavijo shromen steber z liro in napisom »Zibelka skladatelja Davorina Jenka 1835—1935«, a na drugo stran bodo vklesali naslove njegovih najpopularnejših in

najslavnejših kompozicij: Naprej zastava slave — Bože pravde — Blagor mu — Lipa zelenela je — Tiha luna — Molitev — Rojakom itd. Vkllesani pa bo-

do tudi prvi takti naše himne »Naprej«. Ves obzidani prostor bo seveda izpremenjen v slikovit vrtiček, poln cvetja in okrasnega grmičja in drevja.

Otvoritev modernega kopališča v Kamniku

Kamnik je po svoji naravni legi kakor nalašč ustvarjen za letovišče. Gozdovi okrog njega, podnebje in krasen razgled na Kamniške planine in potok Nevljica so same vrline, ki jih ima Kamnik. Pred vojno je bil kot letovišče v isti vrsti z Bledom, tako da ga je letno obiskovalo 500 do 600 tujcev z Dunaja, Gradca in Trsta. Po vojni pa je kar nekako zamrl. Zadnji čas pa se je pokazalo stremljenje spraviti Kamnik spet na predvojno višino in napraviti iz njega letovišče in zdravilišče, saj so zato dani vsi pogoji.

Prvi korak k novemu razvoju je storila Kamniška kopališka delniška družba z g. dr. Benkovičem na čelu. Na pobudo te družbe je inž. arhitekt Lado Kham izdelal načrte za novo, moderno kopališče, ki je urejeno zelo prikopno in na najmodernejši način. Voda v bazenu, ki je dolg 14 m 30 cm in 9.50 širok, bo primerno temperirana. Posebnost kopališča je drsalnica, prirejena po originalnem domisleku g. inž. Khama v obliki hrbta predpotopne živali (ihtiozavra).

Kopališka družba je kopališče zgradila v rekordnem času t. j. v enem mesecu za nizko ceno okrog 80.000 dinarjev. Gradnjo je dovršilo 36 delavcev, delo samo pa je vodil tehnični nadzornik g. Ivo Kovačič. Zidarska dela je iz-

Na novo misli družba preurediti vilo Neptun s primernim ribnikom in vilo Diano za stanovanja zdraviliških gostov. Omenimo naj tudi poseben način zdravljenja po načelu »Natura Sanat«, s tako zvanim dietetičnim zdravljenjem t. j. z vodo in primerno dieteto.

Kopališka delniška družba, ki ima v posesti vsega sveta v enem kompleksu 1 ha in 9 a, je z zgradbo novega kopališča storila prvo krepko stopnjo za procvit kamniškega mesta. Tako se bodo Kamničani lahko zdaj postavljali kar z dvema kopališčema: s starejšim mestnim, ki je sicer večje in je urejeno kar na potoku Nevljici in novim, pač nekoliko manjšim, pa zato zelo moderno urejenim, ki ga odprejo danes.

Razstava v Jakopičevem paviljonu

Včeraj smo objavili obširen opis razstave slik in monotipij Dalmatke Inkiostrija, ki se mu je pridružil ustvarilec Prešernovega spomenika akad. kipar Ivan Zajc, danes pa objavljamo reprodukcijo pestrih Inkiostrijevih »Anemon« in Zajčeve razgibane skupine »Borea«, ki na razstavi vzbujata največjo pozornost.

Neveste!

Predno kupite pohištvo in druge stanovanjske potrebščine, ogledajte si moje bogato zalogo. — Vzemem v odplačilo tudi hranilne knjižice

E. ZELENKA, trgovina pohištva
MARIBOR, Ulica X. oktobra

ELEKTRO-tehnično podjetje

ILIČ VLADISLAV, MARIBOR

Meljska cesta 2

se priporoča cenj. tvrdkam in privatnikom za instalacijo elektrotehn. naprav. Prodajam vse v to stroko spadajoče predmete

Z jadrnico v Grčijo

Ko nama je morje odvzelo prvo trudnost in sva se v sveže preoblekla, sva odšla v Orebič. Bilo je že proti mraku, in ko sva premerila še skoraj ves kraj, sva uzrla pred nama večjo, hotelu podobno gostilno več českih obrazov, izza zamreženih oken iz pritličja pa so prihajale raztrgane nemške besede in žvenket jedilnega orodja. Letoviščarji se pripravljajo k večerji. Čehi na večerjo očitno še ne mislijo, postajajo na cesti pred gostilno in imajo polno popravka z nekimi fotografirskimi posnetki. Pozneje, ko se bodo ostali gostje razšli — malo na večerne sprehode, malo v spalnice — bodo morda tudi oni odšli v svoje sobe in pojedli malo tistega, kar so prinesli s seboj v kovčkih iz Češke.

Zavila sva v gostilno in sedla za mizico ob steni. Nasprotna stena je bila zrcalno opremljena po podobah in pohištva. Za nasprotno mizo sta sedela dva moška, mlajši v belem, na prvi pogled domačin, starejši pa, ki je vplival nekoliko kmečko, je zbujal videz popotnega človeka, ki se je za trenutek tukaj ustavil; klobuk mu je visel na desnem kolenu, suknič pa je vrgel preko levega ramena. Ta človek je pritegnil mojo pozornost nase zlasti zaradi tega, ker si nikakor nisem mogel priti na jasno, kaj naj bi bil. Za letoviščarja je bil napravljen preveč nerodno, za domačina se je obnašal preveč tuje. Njegov pogled je bil hladan, toda zelo pazljiv, govoril je s pritajenim smehljajem. Zaslutil sem s precejšnjo gotovostjo, da je razmeroma slab in nesposoben detektiv. Tudi Tigerček — moj sopotnik — ki se je, kakor je bilo videti, takisto precej pazljivo bavil s tem pojavom, mi je zamrmral čez mizo, da bo to najbrže kak »vohun« — »seveda precej neinteligenten« — je moral pristaviti v svoji nebrzdani hudomušnosti.

Zapeli smo se v pogovor — najprej o kačji planini Monte Vipera, odkoder sta se bila baje pravkar vrnila — nato pa o turizmu v Dalmaciji, o tujcih in ugodnostih, ki jih more nuditi Orebič turistu. Da sva imela o čem govoriti, sva se s Tigrčkom do podrobnosti zanimala za številne hotole in gostilne s prenočišči v Orebiču in za cene, ki so tu običajne. Podatkov ni vedel dati nikoli — njegov mladi znanec je pokorno molčal kakor učenček — in opravičil se je s tem, da

ni domačin, marveč da prihaja iz Beograda. Te svoje besede je opremil s pomembnim pogledom, midva s Tigrčkom sva se pa tudi sporazumela s pomembnim pogledom. O beograjskih političnih dogodkih in »rekonstrukciji« vlade, ki se je bila prav tiste dni izvršila — o vsem sem bil popolnoma nepoučen, ker sem bil daleč od vseh časopisov — je govoril s točnostjo in poučenostjo, ki jo je mogoče dobiti samo pri najbližjih virih. O vsem pa je govoril s popolno malomarnostjo, kakor da je vse zgolj tehnična formalnost brez vsakršnega pomena in važnosti.

Vsekakor je Dalmacija zelo hvaležna pokrajina za opazovanje političnega nerazpoloženja; kdor potuje po naši obali, vidi dovolj in sliši dovolj, da si more ustvariti pravilno sodbo o stvarnem položaju v Dalmaciji in ostalem Primorju. Tak potnik se tudi ne bo čudil, da pošilja Beograd semkaj svoje ljudi, ki se gibljejo med narodom...

Med pogovorom je pristopil k mizi nasproti naju majhen možicelj z velikanskim klobukom, velikanskim nosom in velikanskimi čevlji. Spomnil sem se, da je isti možicelj hušnil iz lokala v trenutku, ko sva bila midva stopila vanj; zdaj, ko se je vrnil, se je obnašal še bolj skrivnostno. »Detektiv« mu je pomignil, možek se je sklonil k njemu in oprl roko na mizo, da ga je vsega zakril. Ko mu je nekaj šepetal, se je gladko obrnil »detektivova« glava bleščala izza možiceljevega krajca klobuka in ozke rane. Ko je bil skrivnosten razgovor končan, je »detektiv« glasno rekel:

»Čuješ lbro, tu su ti dva turista iz Slovenije, koji traže zgodan stan sa jeftinom opskrbom. Ajde s njima i nadi im nešto. Gospodar je novinar-reporter, koji reportira svome listu o utiscima s putovanja.«

Ostrel sem nad besedami in človekom, ki jih je s smehljajem govoril, in spogledal sem se s Tigrčkom. Spomnil sem se, da sem mu bil poprej v pomenku odgovoril na vprašanje, kdo in kaj sem, da studiram v Pragi politiko in novinarstvo. Mož pa me je takoj napravil za dopisnika »svojega« lista in možu z velikanskim nosom toplo dopovedoval, da je treba takim ljudem kar moči »iti na roko«, kamor pridejo, ker bi drugače svojemu listu nengodno poročali o kraju in priklakah, kjer se mudi.

S težavo sva s Tigrčkom zadrževala smeh

ko sva plačevala in odhajala. Može se je že vneto sukal okrog naju in naju zagotavljal, da nama preskrbi »nešto prvoklasno«. Molče sva ubogala in mu sledila, dasi nisva reflektirala prav na nobeno stvar, ki jo nama zdaj nameravajo preskrbeti, kajti najina nahrbtnika, tičita skrita v grmovju ob orebiški plaži, in zadnji čas je že, da se vreva k njima in pogledava, kako in kaj je z njima.

Možicelj pa se je spretno vrnil v najino sredo in ko smo hodili po cesti, nama je zgovorno začel pripovedovati, da je videl že ves svet razen Norveške, da je bil že šest in petdesetkrat v Ameriki ter da je bil prav pred nekaj dnevi nameraval vnovič odpotovati na Kitajsko, pa je prepozno dobil karto.

Midva sva bila vznemirjena, in ko je v glavnem končal pripovedovanje o svojih svetovnih potovanjih, nama je začel prijazno govoriti o tem, da prav dobro ve, kako je treba »iiti u susret stranim putnicima, koji ne poznaju tujih krajeva, osobito ako su učenjaci kao što ste vi.« — »Učenjaci« pa so se prikrito smehljali in se tiho zabavali nad veseljem, s katerim je možicelj opravljal »detektivovo« naročilo.

Ustavili smo se pred neko staro, že razpadajočo hišo, kjer nama je možek velk počakati. Sam pa je izginil v mračnem ozek dvorišču.

Bila je že tema, in ker je bil ta čas mlaj, nisva bila prav mnogo pri volji, da bi se še mudila tod, ker bi ponosi težko našla svoje nahrbtnike. Poleg tega sva bila oba močno skeptična glede tega, da bi nama možicelj res preskrbel kaj »prvoklasno« — dasi nisva želela ne prvo — ne četrtorazrednih ugodnosti — kajti videti je bilo, da naju namerava speljati v kako zadržljivo, smrdečo luknjo. Z morja pa je vel že ves čas topel, slan veter, in v hipu sva se sporazumela in izginila v temo.

Kako naju je potem možek iskal, če se je hudo jezil, ali je bilo to od naju lepo ali grdo — o tem nisva razmišljala. Drugi dan sva se že ob solnčnem vzhodu kopala, in s prvim jutranjim solncem sva se že zopet vračala v Orebič — plaža leži četrte ure iz mesta — da si nakupiva kruha in druge hrane.

Nazaj grede naju ustavi na cesti skavisko obločen, približno osemindvajsetleten fant

pšeničnih las in naju vpraša:

»Sind Sie Deutscher?«

»Sein, nein,« sva odgovorila oba hkrati, »iz Slovenije sva.«

»Ali potujete s parnikom?« se je zanimal in bil takoj domač.

»Ne, pešatva po Dalmaciji, in če znanjka trdnih tal pod nogami, stopiva tudi na parnik. Cilja nimava, zato se nama preveč ne mudi naprej.«

»Ah so,« je rekel in povedal, da se bomo še videli, ker tudi on ostane še nekaj dni v Orebiču. Pohitel je za spremljevalcem, zagorelim in miščastim, brez dvoma Dalmatincem, in kmalu sta izginila oba za ovinkom. Zvečer, ko sva na spodnjem koncu orebiške plaže lovila zadnje solnce, ki je že krvavelo od zahajanja, sva opazila od daleč, kako prihaja tujec proti nama. Težka obutev se mu je globoko udarila v mehak pesek.

Prisedel je in pričel običajno »konverzacija«; kmalu je povedal, da je Holandec, rojen na Javi, kamor je prišel njegov oče, ki obhaja letos osemdesetletnico, pred šestdesetimi leti kot holandski kolonist. Da je ing. agronom, ki že nekaj let potuje po svetu.

Mladi mož je sprva imponiral, in dva človeka, tako bridko navažena na banalno vsakdanost brez vsakršnega dogajanja — izvzemši te dneve na potovanju, ki pa se nama je zadelo ta hip tako klavrno in malopotežno! — sta bila vznemirjena nad pripovedovanjem žilavega tujca. — »Tako dajmo, tako eksotično!« je vzdihoval Tigerček in zvesto poslušal: Leta in leta neprestano na potovanju, leta in leta vsak dan novi pogledi, nov svet. Del življenja ti mine na parnikih, na poteh, po gozdovih in na planjavah, spiš na kamneju, po travi, — kjerkoli: pod zvezdami, po tesnih, vročih kajutah, sred vetra, sred mraza, — kjerkoli...

Zdaj ima Holandec z Jave v načrtu Grčijo, in sicer na izreden, pustolovski način: z jadrnico. Midva sva strmelna in zdelo se nama je, da poslušava njegovo govorjenje skozi sanje. Dejal je, da je v ta namen dobil v Splitu po naključju »primerne« dečka in kupil jadrnico, ki mu jo ta »mornar« upravlja. Po nekaj dneh odpotujeta iz Orebiča naprej, naprej, vse do Grčije — z jadrnico!

Marijan Fuchs.

Nova cerkev na Rakeku

Rakek je bil pred prevratom tiha, le bližnji okolici znana vas, v svobodni Jugoslaviji se je pa naenkrat razmahnil v važno obmejno postajo z veliko trgovino in bučnim prometom. Pomnožilo se je tudi prebivalstvo, da Rakek šteje danes z najbližjo okolico nad 2000 duš in je v njem živahnejše življenje, kakor v večini slovenskih mest. Se vedno ima pa novi, mestni Rakek le malo, skromno vaško cerkvico sv. Urha. Dolga je samo 14 m in le 5 m široka tako, da je v njej brez prezbitorija in brez prostora pod korom le toliko prostora, kakor v navadni stanovanski sobi, namreč samo 30 kvadrat. metrov. Nad tako majhno cerkvico je pa zato zvonik velik in krepak ter skoraj bahat, kakor bi z njim hotela povedati, da bi rada zrasla. Potreba mnogo povečanega Rakeka je to tudi zahtevala in jutri prično zabijati količke in s tem zidanje nove velike cerkve.

Pročelje nove cerkve na Rakeku s starim stolpom, na levi pa pokrit vhod v vežo in zakristijo.

Seveda je dosedanja ponižna cerkvica tudi samo cerkniška, podružnica, ki nima niti zakristije, da se je duhovnik moral obleči kar v cerkvi. Vendar so pa imeli v njej maše vsaj vsako nedeljo, a sedaj, ko bodo imeli lepo veliko cerkev, dobe tudi svojega župnika.

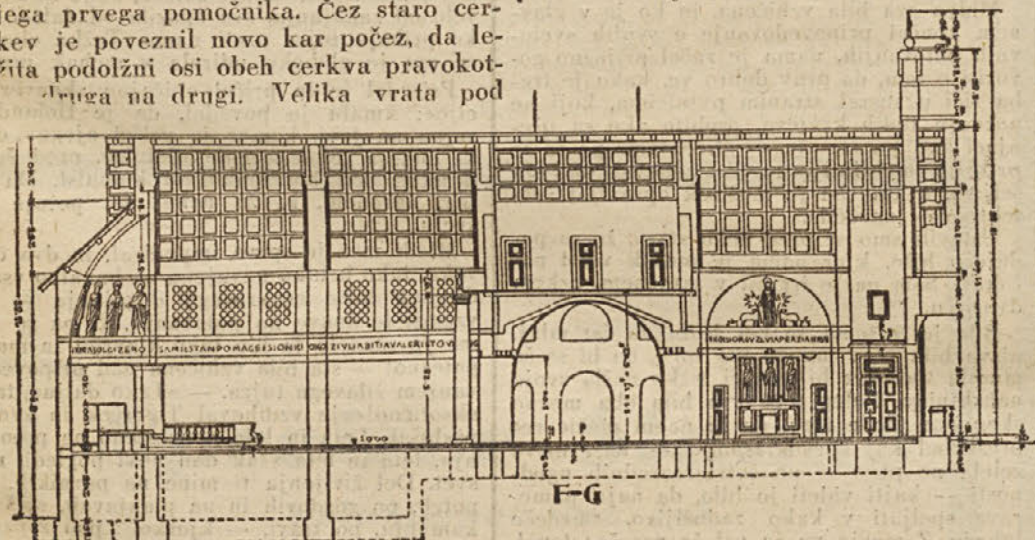
Vse je lepo in dobro na Rakeku, vendar se pa tudi tam pozna kriza, da povod manjka denarja. Pa so šli Rakovčani k mojstru Plečniku in ga vprašali za svet. In mojster jih je potolažil, da arhitekt fudi z najmanjšimi sredstvi zna ustvarjati velike, božje službe dostojne prostore. Le tak arhitekt je tudi pravi umetnik. Vse načrte je napravil njegov asistent inž. arh. Janez Valentinčič skupno z mojstrom tako, da bodo Rakovčani za novo cerkev morali šteti le tako vsoto, ki bi z njo v Ljubljani postavili le srednjo vilo.

Rakovčani so mislili, da bodo svojo staro cerkvico kar podrli, toda mojstru se je smilila. Pravi, da je tako slovenska in tako slovanska ter naša, da mora ostati. In res je ohranil vso našo dušo te domače cerkvice ter novo cerkev naročil sezidati kar čez staro. Arhitekt inž. Valentinčič je odlično rešil svojo nalogo, saj ga je mojster vendar izbral za svojega prvega pomočnika. Čez staro cerkev je poveznil novo kar počez, da leži podolžni osi obeh cerkva pravokotno druga na drugi. Velika vrata pod

zvonikom stare cerkvice so sedaj stranska vrata novega ponosnega svetišča. Na južno stran stare cerkve je položil večji del nove s prezbitorijem, na severno pa manjši del nove cerkve z glavnim vhodom in s stopniščem na kor. Notranjost nove cerkve bo dolga 28 m, a njena širina naravno odgovarja dolžini stare cerkve, ter zato meri 14 m. V novi cerkvi bo s sedečimi prostora za nad tisoč vernikov! Stranske stene stare cerkvice so prebite in odstranjene v širini 6 m, torej za vso staro cerkev brez prezbitorija in prostora pod korom, in 3 m visoko, vendar bo pa od glavnega vhoda nove cerkve vsa stara in nova cerkev popolnoma vidna. Značilna domača ljubkost stare podružnice je ohranjena z vso spoštljivostjo in pieteto! S tem je umetnik dosegel poseben poudarek tradicije in spoštovanja reminiscence ter spominov, da se bo ob vstopu v novo cerkev vsak starček lahko še spomnil, kako je bilo tisti sveti večer, ko je kot otrok v prvih hlačkah obstal, ko je prvič prestopil njen prag, zamaknjen v nebeško lepoto...

Na vzhodu južnega dela cerkve bo prizidana zakristija z vežo in pokritim vhodom, na zapadnem oglu prezbitorija pa do vrha segajoča niša. Višina notranjosti cerkve do stropa znaša 10,50 m, stena ob strani je pa visoka 6,50 m, stara cerkev je pa visoka 5 m. Višinska razlika obeh cerkva je ustvarila kor, ki ga pokriva streha nove cerkve. Strop stare cerkve nosi tla kora, ki tvori v novi cerkvi prav za prav nekak med sprednjim in zadnjim delom nove cerkve ležeči most ali emporo. Ta most bo omogočal sijajno cirkulacijo zraka, ker je kor odprt spredaj in zadaj, obenem bo pa cerkev seveda tudi še moderno ventilirana. Proti prezbitoriju ima kor balustrado, a proti glavnemu vhodu bo zid ograje okrašen najbrž s sgrafiti. Orgle so na koru računane ob strani, poleg tega so pa na stari cerkvi tudi stranski prostori in shrambe, da bo novo podstrešje popolnoma izrabljeno.

Veliko okroglo okno z ornamentalnim betonskim omrežjem nad glavnim vhodom in dve manjši stranski okni dajejo luč zadnjemu delu cerkve in koru, glavni novi del cerkve pred oltarjem je pa na vsaki strani razsvetljen s pasom 6 oken z betonskim krogovičjem. Strešna konstrukcija tvori obenem strop, vendar pa ne bo vidna, ker bo pokrita s kasetiranim opažem tudi že zaradi toplote. Že kasetirani strop sam bo deloval dekorativno, prav tako pa tudi ogrodje oken z malimi okroglimi odprtini. Vso konstrukcijo cerkve veže pod okni venec, ki opazuje in združuje tudi staro cerkev z novo v višini stare cerkve. V bolj-ših časih bo ta venec povdarjen in po-živiljen s sgrafiti. Glavne dekorativne funkcije opravljajo štirje stebri, ki nosijo kor z balustrado, kakor bi na vsaki strani dva stražila staro svetišče. Seveda bodo tudi novi oltarji v okras. Edini oltarček stare cerkvice ostane, kjer stoji sedaj. V niši prezbitorija bo glavni oltar, ob njega straneh pa dva stranska, a še en oltar bo stal takoj na desni pri glavnem vhodu. Glavni oltar je račun- nan z baldahinom na stebrih. Vso cerkev bodo v bolj-ših časih arhitektonsko okra-

Podolžni prerez nove cerkve z vzdano staro cerkvico sv. Urha na sredi

Nad obokom stare cerkve so tla proti prednji in zadnji strani nove cerkve odprtega kora, kjer zgoraj vidimo na levi vrata v shrambo za note, na sredi vrata v zvonik, na desni pa vrata na stopnice. Od stare cerkve na levo stebri in glavni del nove cerkve. Na sredi tega prostora konstruktivni obok, na levi strani prereza pa niša z velikim oltarjem in obhajilno mizo pred njim. Zgoraj pas oken, nad njim pa s kasetami opaženo ostrešje. Na desni strani obokane stare cerkve manjši prostor nove cerkve s stranskim oltarjem. Na njegovi levi strani vhod na kor, na desni pa vrata shrambe pod stopniščem. Tik teh vrat zid, ki deli ta prostor od vhodne veže, v njej pa vidimo desna stranska vrata in glavni vhod na pročelje, pred njim stavek na kip. Na sredi nad stropom je z dvema žrtama naznačen zvonik, a nad glav- nima okroglo okno, nad njim pa za kraške cerkve značilen nadzidek z okencem.

sili s sgrafiti ali freskami. Nekaj poseb- nega je tudi prižnica, ki se dviga v prez- biteriju med glavnim in stranskim ol- tarjem ter je vidna po vsej cerkvi, ob- enem pa tvori stranice niše, kjer bo stal stranski oltar in je pomaknjena nazaj, da ne zakriva pogleda na glavni oltar.

Vsa cerkev bo v glavnem iz domačega kamena, namreč vsa prednja stena in pa stranske stene do pod oken. Kamenite stene bodo neometane. Zvonik bodo sa- mo očistili, vendar pa popolnoma ohr- ani svojo sedanjo obliko. Kot prehod od cerkve ljubljanske okolice na Kras je pa nad glavnim cerkvenim vhodom nad- zidek z okencem. Nova cerkev na dr- žavni meji povdarja Kras in našo No- tranjsko.

Gospodarstvo

Laval brani frank

Francoska vlada je znižala plače javnih uradnikov do 10%, obremenila dohodke nad 80.000 frankov letno z davkom, ki te dohodke znižuje na polovico, dvignila je rentni davek na 25%. To so nekateri ukrepi, ki bolesto zadevajo vsakega po- sameznika, ki pa vendar ne posegajo po- sebno globoko v celotno gospodarsko strukturo.

Žrtve, ki jih morajo doprinesiti sedaj Fracozi na oltar svojih financ, niso nez- nosne, niso niti tako velike kot so jih mo- rali doprinesiti drugi narodi, med njimi tu- di mi. Toda kdor se spominja, kakšne vi- harje so vzbujali v francoskem parlamen- tu dosti milejši varčevalni ukrepi, ta ve, da je sedaj prišla ura preizkušnje za po- trpežljivost francoskega ljudstva.

Pri sedanjih okoliščinah, ko se francoska vlada nima bati neposrednega poraza v parlamentu, je obvladane nezadovoljstva, ki je zavladala zaradi finančnih ukrepov v gotovih krogih, predvsem med javnimi nameščenci, bolj stvar administracije in policije. Vlade akcije to nezadovoljstvo, pa naj se že pokaže v tej ali oni obliki, trenutno ne more ogroziti.

Drugo pa je vprašanje, kakšne gospo- darske učinke bodo imeli Lavalovi finan- čni ukrepi. Če govori Laval o nujnosti obraniti frank, je to le geslo, namenjeno širokim vrstam malih rentirjev, ki se boje za svoje premoženje. Dejansko pa ne gre za obrambo franka, temveč za obrambo francoskega narodnega gospodarstva sploh. Francoski državni proračuni že dolga leta niso uravnoteženi, in če je francoski dr- žavni dolg narastel v zadnjih petih letih

V četrtek je ljubljanski stavbenik Matko Čurk že podpisal pogodbo za te- žaška in zidarska dela. Največ bodo pomagali domačini in okoličani z lesom in kamenjem, predvsem pa seveda s fla- ko. Poročali smo že, kako mnogo je že navoženega materiala, žrtvovali so pa tudi za sedanje razmere prav mnogo de- narja. In še bodo radi pomagali s pri- pravljeno in odprto roko vsi tu in drug- je rojeni Rakovčani, saj bo nova cerkev Matere Božje v čast in ponos vsem! Umetnina bo, da jih bodo zavidali ne- šteti popotniki iz vlakov in avtomobilov ter že na meji občudovali našo gradbe- no umetnost in kulturo.

A. G.

od 260 na 340 milijard frankov, je to go- tovo znak, da francoske državne finance niso zdrave.

Ali pa bo Laval s svojimi ukrepi tud- dosegel ozdravitev franc. nar. gospodar- stva? Dosedanje izkušnje ne dopuščajo ve- liko izgleda na uspeh. Laval se je spustil na pot dosledne deflacije. Znižal je plače in skuša znižati cene. Znižal je z naredbo cene kruha, električnemu toku in plinu, znižal je obresti in dohodke iz hipotek. Francoska banka je takoj znižala obrest- no mero na 3½%. Toda ali se da pri zaseb- no-podjetniškem sistemu diktirati ves raz- voj cen. Malo verjetno. Pri tem pa je vsa zasebno gospodarska aktivnost osnovana na upanju na dobiček. Ali je mogoče za- htevat od zasebnega podjetnika, da bi in- vestiral in produciral za bodoče kupce, če se mora bati, da bo cena njegovemu blagu jutri padla. To so senčne strani deflaci- ske politike, s katerimi se bo morala fran- coska vlada še trdo boriti.

Gospodarska obnova sveta in s tem po- sameznih držav je odvisna od mednarod- nega sodelovanja. Francoska vlada pa ža- libog v tem pogledu ni storila mnogo.

Če bo Laval s svojimi ukrepi obranil frank, ne pomeni to še, da je premagal krizo franc. nar. gospodarstva. Ravnoes- je državnega proračuna, doseženo za ceno znižanja kupne sile širokih ljudskih vrst, za ceno oslavitve zasebne podjetnosti z nasilnim znižanjem cen, lahko sicer začas- no pomaga franc. državi. Trdna osnova za ozdravljenje gospodarstva in zdrav razvoj pa to ni.

Gospodarske vesti

— Jugoslovansko-grška trgovska pogaja- nja. Sredi prihodnjega tedna pride v Beo- grad grška trgovska delegacija v svrhu skle- nitve trgovske pogodbe z našo državo. Pogaj- nja se bodo vršila tri dni v Beogradu, na- kar odpotujejo obe delegaciji na Bled, kjer se bodo pogajanja zaključila.

— Podaljšanje trgovskega aranžmaja z Romunijo. Začasni trgovski aranžma med Jugoslavijo in Romunijo se je podaljšal še za 6 mesecev, to je do 31. decembra 1935.

— Konferenca o turističnem prometu z Avstrijo. Včeraj 19. t. m. dopoldne se je pri- čela v ministrstvu za zunanje posle v Beo- gradu konferenca, na kateri se razpravlja o predlogih avstrijske vlade za ureditev turis- tičnega prometa med Jugoslavijo in Avstri- jo. Izgleda, da se bo v tem vprašanju še te dni sklenil definitivni sporazum.

— Zlata polja v Topolki pri Velesu. Skop- ljanski »Vardar« javlja, da prispe te dni iz inozemstva v Veles skupina inženjerjev- strokovnjakov, ki bodo z najmodernejšimi instrumenti preiskali zlata najdišča v vele- škem srezu v svrhu da ugotove rentabilnost eksploatacije.

— Tovarna za naravno svilo v Novem Sa- du. Ureditev nove štirinadstropne tovarne za naravno svilo, ki jo je zgradila drž. di- rekcijska svilarstva v Novem Sadu, bo kmalu končana. Tovarna ne bo izdelovala samo tk- nin iz naravne svile v najmodernejših bar- vastih desenh, temveč v posebni tovarni tudi svilene niti. Stroji za to tovarno, do- bavljani iz Italije, niso edinstveni samo v Jugoslaviji, temveč v vsej Srednji Evropi. Državna svilarstva v Novem Sadu je bila pre- teklo leto komercializirana in je v svojem poslovanju avtonomna. Upravo vodi izvršni odbor, ki rabi samo za sklepe večjega obsega odobritve ministrstva za poljedelstvo. Tovar- na bo pričela obratovati s 1. avgustom.

— Mednarodni kongres za trgovsko šolstvo v Pragi. Po svetovni vojni se je osnovalo mednarodno združenje v svrhu pospeševanja trgovskega šolstva in razpravljanja o pro- blemih, ki so v zvezi z napredkom nauka o trgovini, industriji in obrti. Šesti kongres tega združenja se bo vršil od 2. do 6. sep- tembra v Pragi. Pred kongresom se bo vršil 15 dnevni gospodarski tečaj v obliki ekskur- zije v času od 15. do 30. avgusta. Svaha tega tečaja je, da spoznajo udeleženci tega kon- gresa najvažnejše trgovske, industrijske in obrtne centre Češkoslovaške ter si na ta na-

čin ustvarijo verno sliko o gospodarskem napredku v CSR. Ta gospodarski tečaj se bo pričel 15. avgusta z ogledom Prage in njenih znamenitosti, nadaljeval pa se bo s posetom najvažnejših industrijskih centrov in zna- menitih češkoslovaških kopališč: Pilzen, Kar- love Vary, Usti, Liberec, Hradec, Kralove- Brno, Bratislava, Zlin, Moravska Ostrava. V vseh mestih bodo udeleženci tečaja obiskal poleg gospodarskih podjetij tudi trgovski in strokovne šole, ki se nahajajo v teh me- stih. Ob tej priliki se bodo vršile strokovne konference in predavanja iz trgovske, indu- strijske in obrtne stroke. Z ozirom na koris- tega gospodarskega tečaja in važnost same- ga kongresa, bi bilo potrebno, da se ga ude- leži čimvečje število udeležencev iz naš- države, v prvi vrsti profesorji naših stro- kovnih šol in predstavniki naših zbornic z trgovino, industrijo in obrt. Kdor se želi ude- ležiti tega gospodarskega tečaja in kongresa naj se zaradi informacij obrne na g. Babič- Jovana, inspektorja šolskega oddelka mi- nistrstva za trgovino in industrijo.

— Jugoslovansko-grška trgovska pogodba. Sredi prihodnjega tedna prispe v Beograd grška delegacija v svrhu pogajanj za nov- trgovsko pogodbo med Jugoslavijo in Gr- ško. Pogajanja se bodo vršila tri dni v Beo- gradu, na kar bosta odpotovali obe delegaciji na Bled, kjer se bodo pogajanja zaključila.

— Kontingent za uvoz jaje v CSR. Češko slovaški živinorejski sindikat je sklenil, da bo dovolil za mesec avgust uvoz 20 vagono jaje. Surovega masla v Češkoslovaško ne b- mogoče uvažati, ker je domača proizvodnja zadostujoča.

— Pogajanja o kliničnem sporazumu me- Francijo in Madžarsko, ki so se vršila zad- nje mesece, so se končno uspešno zaključila. Obe delegaciji sta parafirali novi sporazum, ki je bil predložen v končno odobritev tu- ministrskemu predsedniku in zunanjemu mi- nistru Pierru Lavalu.

— Stanje hmelja pri nas in drugod. V Slo- vinijski dolini se je po izdatnem deževju na- nulega tedna stanje nasadov še izboljšalo, vendar je še vedno zelo neenakomerno. Ras- lina je v glavnem krepka in zdrava. Nasad- se nahajajo sedaj v polnem cvetju in ob- tajajo vsestransko zadovoljiv pridelek.

IV. „Mariborski teden“ 3.—11. avgusta 1935.

Revija nacionalne produkcije. Tekstilna razstava, splošna industrijska, velika obrtna, vinska, vrtnarska, fotoamatorska, propagandna, turistična itd. 3.—4. VIII. mednarodni plesni turnir in III. drž. razstava čistokrvnih psov. 9.—11. VIII. plavalne in skakalne tekme na Mariborskem otoku. Velika razstava slovenske umetnosti

50% **nopust na železnica** od 1.—15. VIII. 1935.

Dober oglaš ni treba, da je tudi najdražji. —
Važno je samo, kdo ga sestavi in pripravi. —
Poskusite pri odličnem strokovnjaku

in vprašajte

?

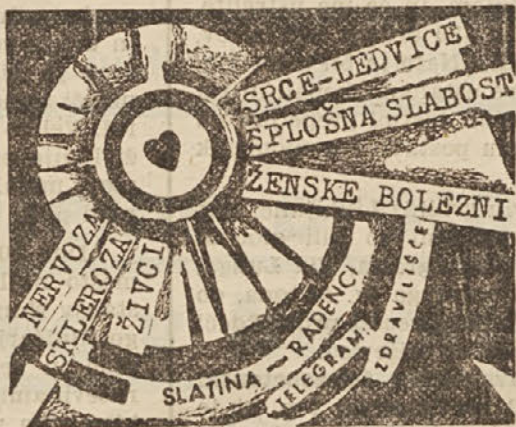
pri

Oglasnem oddelku

„Glas naroda“

Ljubljana, Gajeva 1

V glavni sezoni t. j. julij-avgust Vas stane 70 dinariev dnevno

v Radencih

Vračunano je stanovanje, hrana (hotelska ali dijetna) 4 krat na dan, solčenje in prihe z mineralno vodo, vse takse, postrežba in pitje znamenite Radenske na samih vrelih, kolikor komu srce poželi. Plaćate posebej le kopeli in zdravnika. Pavšal se v glavni sezoni more vzeti najmanj za 7 dni (radi rezerviranja in dodeljevanja sob). Cenik in vsa navodila Vam radevolje pošlje Uprava kopališča SLATINA RADENCI. Po 7 dneh z železnico brezplačen povratek.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki, ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Pri malih oglasih reklamnega značaja stane petitna vrsta 2 Din. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znakah. — Mali oglasi so plačljivi takoj pri naročilu.

S PRVIM SEPTEMBROM se odda stanovanje obstoječe iz velike kuhinje, sobe, predsobe, jedilne shrambe in stranišča, vse pod enim ključem. Poleg tega nekaj vrta in drvarnica. Upraviteljstvo: Ljubljana, Tržaška c. 26/II.

AVTOPODJETNIKI! Imam vožnje zajamčeno za najmanj 7000 km. Prednost imajo večji tovorni avtomobili in tisti, ki se lahko udeležijo z gotovino 20 do 50.000 Din. Ponudbe na upravo lista pod »dober zaslužek«.

VILA na lepi točki ljubljanske okolice naprodaj. Prostran vrt, sadovnjak, gozd, krasna lega ob vodi. Primerno zlasti za letovišče ali za upokojenca. Radi odselitve izredno ugodna kupna priložnost. Ponudbe pod »Mojmir« na upravo »Glasa naroda«.

DO DIN 5000— MESEČNO lahko vsak zasluži! Pišite na upravo »Glasa naroda« pod »Novo«.

POSODILA BREZ POROKOV

dajemo državnim in samoupravnim uslužbencem, oficirjem in podoficirjem, itd. Pišite upravi »Glasa naroda« pod: »Ugodno«.

Ali ste se že naročili na „GLAS NARODA“?

Posredujem denar

na hranilne kožičice vseh denarnih zavodov

RUDOLF ZORE, LJUBLJANA

Gledališka 12, Telef. 38-10

Za pismen odgovor priložite 5 Din v znakah

Ureditve dolgov

potom sodnih in izvensodnih poravnav.

Nasveti v konkurznih zadevah in vseh drugih trgovsko-obrtnih poslih. — Strokovne knjigovodske revizije, sestava in aprobacija bilanc.

Preskrba kreditov, nasveti glede hranilnih vlog in plasiranje istih. — Vsi posli kmečke zaščite.

Edina koncesijonirana komercialna pisarna:

LOJZE ZAJC,

Ljubljana, Gledališka ulica 7. Telefon 38-18

KMECKI MAGAZIN

Ljubljana, Krekov trg 10 (nasproti Mestnega doma)

Vas postreže z najboljšim blagom in najnižjimi cenami. Ako hočete dobro kupiti in prihraniti denar, obiščite to trgovino

KLISARJE

IZDELUJE VSEBENI SOLIDNO

KLISARNA ST. DEU

LJUBLJANA DALMATINOVA UL. 13

Restavracije, hotelski obrati in vsaka gospodinja čisti jedilni pribor in vse kovine v budoče le s

SERVITOR-VATO

Dobite jo v vsaki železniki in specializirani trgovini

Ekstrat družba, Ljubljana, Gosposvetska c. 8

Emil Vachek:

Kri ne kliče po maščevanju...

Čutil je, da bo slabo spal, če bo sploh zaspal pred jutrom, ko se v notranjem mestu vendarle malo ohladi. Navzlic temu je legel, zaprl oči in skušal zaspati. Gotovo ne bi bil zaspal, tudi če bi ne bilo tako neznosno soparno. Takoj mu je stopila pred oči tista čudna polurica, ko je sedel poleg človeka, ki je bil neposreden povzročitelj smrti njegovega sina in mu ni o tem nič v srcu reklo. Kolik nedostatek občutljivosti!

Pol ure! Lahko bi bil samo vstal, zgrabil tega lopova in mu stisnil grlo. Lahko bi bil poklical policijo ter ji izročil tega četvernega morilca. Bilo mu je naravno, da pripravi temu človeku najhujšo usodo. Če bi se mogel ravnati po nagonu, bi ga ubil z lastno roko čisto po starodavnih običajih še iz jamskih dob. Čim mu je Letz izdal, da je ta človek na doseg, se je napelo v njem čisto in golo poželenje po njegovi krvi. Bilo je to popolnoma živalsko, toda Časlavský se še zdaj ni prav nič sramoval; toda na žalost mu seveda ne bo dano najpopolnejše zadovoljenje. Skoraj vse življenje je razlagal pravo in veroval vanj. Thora ni bila pravovernemu židu svetjše kot njemu zakonik. Bil je ponosen na tega nadosebnega duha, razmerno velikomislnega in strogega, ki je vel iz tega ter ohranjal svojo modro jasnost navzlic vsej krvi, ki se je v slapovih zlivala na človeštvo. Polagoma je izgubljal vero v vse, v Boga, ljubezen, človeško dobro osnovo; toda nikoli ni izgubil vere, da so iz vsega tega neki najboljše delci vendarle — prelitli v pravo.

Zdaj pa je čutil, da se udi ta vera podira v nič. Pravo, ki stoji med njim in tistim človekom, je ne-

79

pravično, ker mu jemlje njegovo najpravičnejšo pravico. Zakaj se morilci ne predavajo v roke staršev? Da, brez dvoma so neki zločini, ki jih tisti, ki niso udeleženi, ne morejo pravično presojati. Če mu uspe, da ujame tega lopova — in siveda mu to uspe, tudi če bi moral dati Letzu milijardo — se mora zadovoljiti s tem, da ga izroči sodišču. Lopov jo bo še dobro odnesel, če ga obesijo, zakaj če bi bilo res kako kleno pravo, bi morali rezati jermena z njega, preden mu zlomijo tilnik.

Hipoma je obstal v svojih mislih ter jih zamenjal z drugimi. Ko mu je Letz to pravil, se mu je zdelo, da enega teh lopovov pozna. Ko bi bil to ravno tisti pravi!... Že nazaj gredé je napenjal spomin, toda ni se mogel spomniti, v kakšnih okoliščinah je bil tega človeka spoznal. V njegovem vedenju, v njegovi osebnosti je bilo nekaj, kar ga je že nekoč zanimalo. Toda njegov spomin je bil kakor nezvesta ljubica. Zdaj se je delal, da ničesar ne ve. Vedoč, da je ta spomin muhast in da mu morda sam izda tega človeka, čim ga prevara s hlimbo, češ, da mu do tega ni več, je začel razvijati to igro z njim ter se bavil z nečim drugim. Kmalu se je prepričal, da nocoj ne bo zaspal in če bo vendar, gotovo ne zdaj, in zato ga je postelja pekla, vstal je in začel hoditi po sobi.

Toda od prvega trenutka je vedel, da meri nekam drugam.

Vse je imel skrbno spravljeno v pisarni, v poslednjem predalčku blagajne, kamor je spravljali odprte stvari, ki so bile važnejše. Zelo pogosto je brskal v njih, v prvih časih skoraj vsak dan, naposled vsaj enkrat na teden, in ker ni bil pobožen, mu je bilo to namestu Kralicke biblije. Prebiral je, ker mu je to dobro delo, ker ga je vzdrževalo vsaj v duhovni zvezi s sinom, pa tudi zato, ker si je vedno trdovratno obetal od njih nekaj — česar mu te stvari niso izpolnile — namreč, da ga pripeljejo na sled. Toda ta stvar se je videla v zrcalu tistih sinovih pisem, ko je

bila izražena v sliki, kakor če se po kom vderejo tla. Ostalo je iz njih odprto in preprosto življenje vojaka brez vsakega vprašanja razen tistega, kdaj pojdejo na bojišče in ali bo kmalu dopust. Nobenega vznemirljivega znaka. In hipoma je po poslednjem koraku nastajala neznosna tema molčanja.

Nad tem se je Časlavský spotikal najmanj stokrat. Bilo je pismo, v katerem je sin naznačeval tako, kakor so to dovoljevali ozir na uradno pregledovanje pisem, da gre njegov polk v boj. V tem pismu in v nekaterih prejšnjih je večkrat omenjal nekega poročnika Zaričiča. Ta častnik je bil njegovemu sinu silno prikupljiv. Med drugim je sin omenjal, da igra z Zaričičem zvečer šah in da mu ta častnik lajša službo, kolikor more. Časlavský si je bil prizadeval, da bi prišel s tem simpatičnim častnikom v stik. Toda tisto zagonetno molčanje, ki je oklenilo vse, kar je storil, da bi razpršil svojo negotovost, se je tikalo tudi njegovega dopisovanja z Zaričičem. Nikoli ni izvedel od njega, da bi bil prejel njegova pisma.

In to je bil očitno edin sled, po katerem bi mogel dospeti do kakega svetlega mesta v tej zadevi.

Časlavský je odprl blagajno ter razvezal zavitek dopisov, ki so polagoma rumeneli na robu, in rožastih bilo poslednje pismo. Zdaj je bilo seveda že jasno, pisem, kjer se je tinta že razkrajala v rjo. In tu je brez tiste mučne zagonetnosti, ki ga je tako dolgo preganjala. Toda Časlavský je imel drug razlog, da bi spet prečital vso pošto. Čeprav je znal vsa ta pisma že skoraj na pamet, mu je prišlo na misel, da se morda zdaj, ko je došel za toliko naprej, pojavi v njih nekaj, kar bi mu moglo koristiti v novem obdobju, v katero je pravkar vstopila vsa historija. Vzel jih je, skakal zdaj sem, zdaj tja, iskal je v njih imena in se ustavljal pri njih. Misli je, ali se ne pokaže morda kje ime tistega morilca. Vzel je svinčnik in čim se je pojavilo ime, ga je zanimal na listek

Anton Skrbec:

Pred dvajsetimi leti...

Po težkem in utrudljivem strahu sem nazadnje prispel v Rihenberg na postajo in se šele po peturnem čakanju odpeljal z vlakom proti Opčini. Tu je bilo spet ogromno vojaštva, ki se je trlo kot sardale v škatlji. Bili so večinoma Madžari, ki jih je vojna napravila brezsrčne in krvoločne, brez čuta do človeka.

Tu je bilo videti pretresljive prizore mučenja ljudi. Skoraj pri vsakem drevesu je bil privezan vojak, pa tudi taki, ki so bili že mrtvi, so bili še zmerom privezani. Vojne metode! Prav tisti čas so privedli štiri ruske ujetnike, štiri mlade fante, stare okrog 24 let, izmed katerih je bil eden inženjer, ostali pa očitno iz boljših ruskih družin. Postavili so jih pred skopan grob. Videč, da jih mislijo ustreliti, so začeli na ves glas jokati in prositi: Pane, pane, nemoj, da nas smrtiš! Toda njihova prošnja je zaman trkala na podivjana kruta srca! Cela stotinja je oddala salvo v uboge ruske žrtve, ki so padle ena za drugo v pripravljen grob, kakor na stotine in stotine drugih. A vojni bog Mars je vkljub temu miroval dalje, ne meneč se za stok in jok tisočev. Kot sem pozneje zvedel, so bili ustreljeni, ker so vzeli en kruh (komis).

Prava muka je bila, predno sem prišel do blagajne, da sem dobil vozni listek, vendar po večurnem čakanju in prerivanju. Sedel sem v vlak proti Ljubljani, ki je vozil 25 km na uro. V Ljubljani sem si kupil nekaj potrebnih stvari, živeža in čez nekaj dni vrnil v Gorico, v podzemski hotel (klet) v Šolski ulici, kjer je bila drogerija Kožnar.

Ob prihodu v Ljubljano sem srečal Karla K., trgovca s sadjem v Gorici, ki je stanoval v Šelenburgovi ulici, ter me o vsem spraševal, kako in kaj je v Gorici, čeprav je sam bolje vedel kot jaz, ker je namreč vohunil za Italijo, ter se meseca maja preselil v Gorico, misleč, da dobi v Gorici že Italijane, a mož se je zmotil za par mesecev, kajti Italijani so Gorico zasedli šele 9. avgusta 1916. Že v enem mesecu so ga izsledili, prav v trenutku, ko je govoril pri telefonu, ki ga je imel v kleti, in poročal sovražnikom vse premikanje avstrijskih čet. Bilo je v mesecu juniju. Odvedli so ga k potoku Vrtojba pri rdeči hiši — via Rosenthal, da ga po prekem sodu ustrelje. Na vprašanje, ali obžaluje svoje izdajstvo, je odgovoril: »Ne obžalujem, in če me ustrelite, bo še zmerom ostalo v Gorici 120 drugih izdajalcev, ki jih ne boste nikdar izsledili.« Nato je bil ustreljen. Leta 1919. so Italijani njegove ostanke izkopali in jih z velikimi vojaškimi in civilnimi častmi prepeljali na glavno pokopališče, kjer so mu postavili lep spomenik kot mučeniku.

Ko sem se po nekaj dnevih vrnil iz Ljubljane, sem našel vse ulice razorane, skopani so bili globoki obrambni jarki, kot na pr.: Via Agraria, Via Lunga, čez vrt grofa Lautirija na trg starega sv. Antona, do gostilne »Zvezda«, od tu po ulici Dreossi proti Rdeči hiši v Staro goro in Panjavec na Ajševico.

V Stari gori so imeli Avstrijci v železobetonski kaverni z drevjem zakrit 42 centimetrski top, ki je bil strah italijanske vojske. Kadar je bruhnil iz sebe uničujoči ogenj, se je tresla zemlja daleč na okrog, v zraku pa si videl velikega prašiča, kako je krull svojo železno pesem, da uniči vse, kamor pade. Vendar ga Italijani niso mogli izslediti. Dalje so bili skopani obrambni jarki čez Klomperk proti Solkanu, Lokvam, Grgarju, na Sv. Gori in na Sv. Gabrijel, kjer so se bili najhujši boji, tako da je leta 1917. v enem dnevu petkrat menjal svojega gospodarja.

Lahko si predstavljamo, koliko žrtev je zahtevala ta točka. Isti dan je bila tudi vsa Vipavska dolina v megli šrapnelov, granat in strupenih plinov, ki so uničili skoro vse sadno drevje, a najbolj so bile poškodovane breskve, ki so se vse posušile. Strelski jarki so šli dalje po vseh ulicah kot na pr.: via Corno, Riva Corno, Via Arzoni, pri vili Eg. Riter, v vili Sopenhofer in drugod pa so bili na vrtu zakopi za avioplane in težke avtomobile.

Nekega dne sem se napolnil v št. Peter pri Gorici in našel deželno norišnico vso razdejano. Norišnica, ki je bila dozidana l. 1910., je stala nad dva milijona zlatih kron. Kjer so bila prej lepa poslopja in oddelki za različne bolezni, so bili zdaj sami obrambni jarki, po katerih je ležalo vse polno obleke, granat, pušk in druge vojaške opreme. Na nasprotni strani norišnice je bilo novo vojaško pokopališče. Tu so bili mrlički samo z eno roko, drugi z eno nogo, brez glave itd. Veliko otrok in civilnega prebivalstva je zgubilo življenje pri pobiranju lepih šatulj, ki so jih zrakovplovci metali ljudem. Seveda je bil v njih samo strupeni plin.

Dne 30. in 31. avgusta so namerili Italijani na mesto najhujši ogenj in razdejali Uršulinski samostan v Nunski ulici, kakor tudi hišo gospoda Glešiča, gostilničarja »pri Petelinčku«, Doljakovo hišo v Stolni ulici in več krasnih vil v via Corso Giuseppe. Pod ruševinami pa se je čul stok in jok ljudi, ki so zaman klicali na pomoč.

Italijani so za nekaj časa obupali ob vztrajnem odporu Gorice in so prenehali z napadi. Samo sem pa tja je kdaj priletela kaka granata ali šrapnel, ki je ubil koga, če se je po nepremišljenosti pokazal na dan iz svojega skrivališča. Nad mestom je namreč krožilo vedno mnogo zrakovplovov.

(Se nadaljuje.)

Apoteoza pobratimstva

Sofija, 15. julija 1935.

Danes je že ponedeljek in še vedno je vse Sokolstvo in vsi Junaki ter vse mesto pod globokim vtisom sobotnih slavnosti na stadionu.

V loži za goste sem opazil našega Gangla, grofa Zamojskega, Truhlača, Paunkoviča, Bukovskega in Pihlerja. Malo pred četrto uro so prispeli ministri Mošanov, Atanasov, Kožuharov in Radev ter kmet (župan) stalnega mesta in zasedli ministrsko ložo.

Godba zaigra himno »Šumi Marica«. Vse vstane in gromoviti kriki »ura« zadone z vseh tribun. S spremljevanjem godbe izvajajo člani »Junaka« tri sicer priproste, toda zelo ljubke proste vaje, ki se spletajo med sabo in končajo z nad vse značilno in globoko občuteno »carsko himno«, ki jo vsi tudi pojo.

Pod vtisom točnega in po smislu globokega izvajanja vaj občinstvo kar nehati ne more s ploskanjem in pozdravljanjem Junakov. Godba ponovi »Šumi Marica«, vsa množica vstane in poje in ob neskončnem vzklikanju »ura« in »zdravo« odidejo »Junaki« z igrišča.

Za njimi nastopi tisoč Junakinj z isto točnostjo in enakomernostjo v izvajanju in ne žanje nič manjšega priznanja kakor Junaki. Nato sledi nastop tisoč dvesto mladih Junakov s palicami, pozneje pa, za nastopom jugoslovanskih in čeških moških in ženskih vzornih sokolskih vrst, napolni vežbališče nad tisoč ženskega Junaškega naraščaja in izvaja proste vaje z zelenimi vencami tako ljubko in obenem s tako vestnostjo, da očara vse gledalce in jih navduši do solz.

Po odhodu Junačkov zasede godbeni paviljon godba ljubljanskega Sokola I. s Tabora pod vodstvom brata Švajgerja. Spodaj pod glavno tribuno se zbere vse starešinstvo Sokola kraljevine Jugoslavije z bratom Ganglom na čelu in odkoraka na desno pod tribunami okrog telovadnega prostora spremljano od navdušenih vzklikov in ploskanja gledalcev ter se skrije za zastori vhoda za telovadce. Vsi čutimo, da se nekaj pripravlja, nekaj nenavadnega.

Godba zaigra, zastor odgrnejo in na telovadišče prikoraka na čelu s saveznim praporom in starešinstvom štiristo naših Sokolov in Sokolic ter se ustavi v petih vrstah pred carsko tribuno. Narod jih burno pozdravlja. Za njimi prideta dve vrsti bolgarskih Junakov in se postavita med vrste Sokolov. Navdušenje gledalcev raste. Pred vhom pod glavno tribuno se pokaže s svojim praporom na čelu starešinstvo zveze bolgarskih Junakov pod vodstvom staroste — notrajega ministra, generala Atanasova in se postavi nasproti sokolskemu starešinstvu.

Tedaj stopi prvi podstarosta S. K. J. brat Gangl par korakov naprej in izpregovori z gromkim glasom:

»Bratje in sestre! Na osmi občni zbor Junakov smo v vašo krasno prestolnico, v carsko Sofijo prihiteli tudi mi, jugoslovanski Sokoli in jugoslovanske Sokolice, da vas iskreno pozdravimo, a po vas ves bolgarski narod. Najprej pozdravljam najudaneje vašega gospodarja Nj. Vel. carja Borisa Tretjega, ki je z našim blagopokojnim kraljem Aleksandrom Prvim najprej skušal zvezati z globoko segajočimi vezmi obe sosednji državi, da bi na ta način skupaj, junak z junakom, heroj s herojem, kralj s kraljem postavila zdrave temelje naši skupni družini, kakor stremita in želita ti dve slovanski državi in ta dva bratska naroda na slovanskem jugu Evrope, da se povzpnejo do najvišje moči in večne slave.

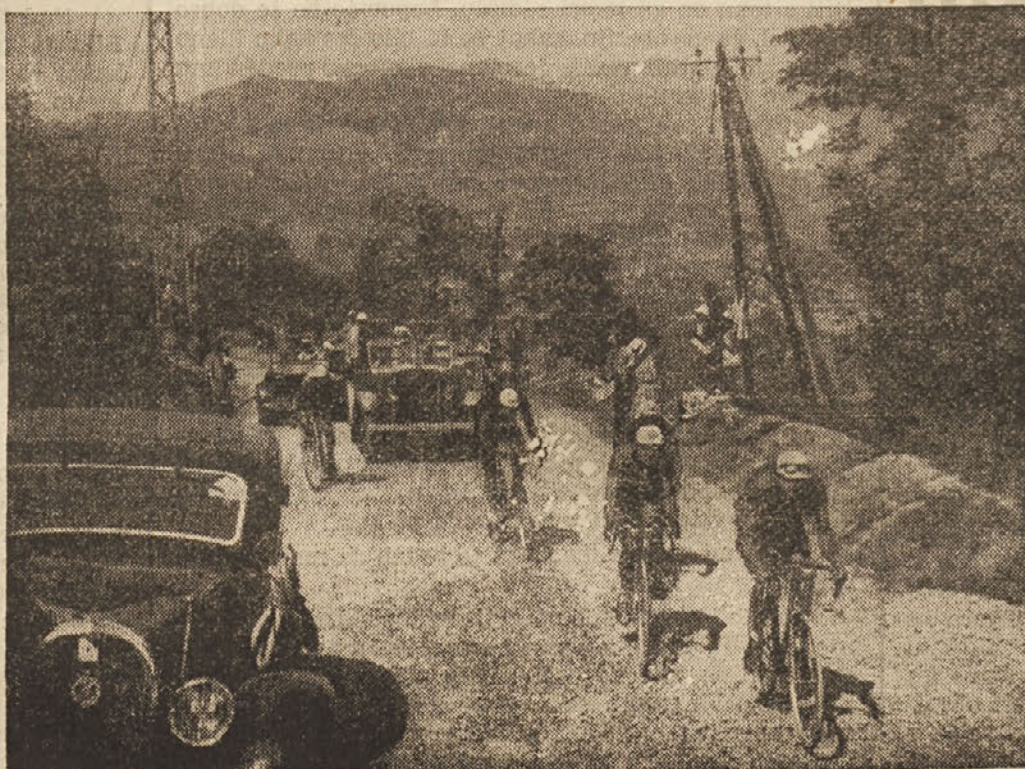
In iz tega temelja že raste in se dviga k visokemu nebu slavalok blagorodnih stremeljenj in iskrenega bratskega čuvstva: to je prvi pramen svetlobe na našem širokem obzorju, ki je po naši zemlji in po slovanskem Balkanu raznesel mlado zoro novega, radostnega, rodoljubnega življenja. Pod tem slavalokom so šle naše velike množice, da vzdignejo tukaj pod visoko Vitošo planino še višje od nje same svoje duše na krilih odkritosrčnega navdušenja in najglobljeke narodne sokolske in junaške zavesti, da lahko s te višine svojih idealov povemo vsemu svetu, prijateljem in sovražnikom: da bomo za vsako ceno gledali in napeli vse moči, da utrdimo

v srcih našo bratovsko ljubezen, ki odžene v pozabljenost našo preteklost in ki naj zdaj razsvetljuje naša pota, da bo pred nami vse jasno, čisto in svetlo.

Naj brat poleg brata, sestra poleg sestre pozna samo eno povelje: v vihar-nem boju naprej k zmagi za kulturno slovanstvo.

Abesinska cesarska dvojica

Tour de France

V hriboviti južni Franciji so se morali tekmovalci boriti z velikimi strminami in neznosno vročilo. Skupina tekmovalcev se je zato že zelo zredčila.

Pred prihodom k vam, sestre in bratje, smo šli skozi naš starodavni Niš, ki nas je objel s trpkimi veselimi spomini na dobo pred petindvajsetimi leti, da si okopljemo duše v veličini preteklih dogodkov, ki so odprle rane na našem narodnem telesu, ki so kopali grobove in polagali vanje junake, ki so v razorano zemljo sejali krvavo seme, ki so rušili staro in zidali novo, ki so bili znanilci današnjega dneva, ko se prsa naslanja na prsa, ko drhti srce pri srcu in ko se dviga glas pri glasu in se topi v veličastni bojni pesmi slovanskega Balkana: **Živi smo in hočemo živeti!**

Leta 1910., ko smo bili Jugoslovani politično in tudi sokolsko še ločeni, smo hiteli priti med vas, da počastimo vaš junaški prapor in da se udeležimo v Sofiji seje Zveze slovankega Sokolstva. Tedaj se je naša reka razlila čez kraljevino Srbijo, čez svobodni Beograd in preko navdušenega Niša, da objame tukaj s svojimi valovi tudi vas, bratje in sestre Bolgari in da ponese vas in nas v veletok Slovanstva.

Od tedaj pa do danes je bilo mnogo hudih in upornih navalov nam tujih in zlih sil, ki so hotele odtrgati brata od brata in ločiti sestro od sestre. Toda moč slovanske samozavesti je uničila vse zapreke, izlečila vse rane, razčistila vse zmohte preteklosti in zato hočemo danes in moramo hoteli, da ustanovimo duhovno carstvo slovanskega bratstva in zato hočemo biti od danes naprej mi vsi sokolski Junaki in junaški Sokoli.

V spomin na ta dan pa vam izročam plaketo od Zveze sokolov kraljevine Jugoslavije — naše edino in največje odlikovanje. Naj bo ta dar vam in vašemu novemu rodu viden znak naše bratovske ljubezni do vas, do vaše lepe dežele in do bratskega bolgarskega naroda! **Zdravejte! Zdravo!**

V imenu bolgarskih Junakov se je zahvalil jugoslovanskim Sokolom za dragoceno darilo predsednik Zveze Junakov, notranji minister Raško Atanasov, ter v svojem govoru povdaril, da moramo vsi slediti pri velikem delu za zblizanje dveh bratskih narodov pokojnemu kralju Aleksandru I. in carju Borisu III., ki sta srečna začetnika nove dobe v naših bratovskih stikih. »V znak bratskih čuvstev naših naj pripnem na vaš prapor bolgarsko trobojnico, da jo nosite in se spominjate tega, kar je neolčljivo in da mi vsi živimo z isto idejo bratovskega zblizanja obeh narodov.«

Nov vihar vzklikov in ploskanja gledalcev je pritrdil izvajanjem gen. Atanasova. Gangl in Atanasov sta si ginjeno podala roke in se vpricho štirideset-tisočne množice bratovsko poljubila. Prapora sta se naslonila drug na drugega in godba je zaigrala obe himni, ki jih je ves stadion poslušal stoje.

Radivoj Peterlin-Petruška.

Čitajte in razširjajte
»Glas naroda«!

Šegava trojica - vesela resnica

(Mondo Fanciullo)

I.

Botra lisica, od nekdanj Pretkanka,
bi rada priboljška za stare moči,
iskala je dolgo po logu in hosti,
a kar jo kje sreča, brž v beg se spusti.

V tej stiski potoži popotnici Žolni:
»Posestrima mila, joj, to je hudo—
Do smrti sem trudna in lačna in bolna,
prav kmalu zagrebeš me v črno zemljo.«

In Žolni zasmili se botra Pretkanka,
tri solze potoči in vsa zdrhti:
»Nikar ne obupaj, nemara nazadnje
se vendar še kakšno zdravilo dobi.«

»Nikljér ni več zame nobene rešitve,«
zajavka lisica in zlekne se vznak.
In Žolna posestrima bridko zajoče
in k zajklji usmeri otožni korak.

II.

Pripravila tetka Brezrepka kosilo,
dve redkvi si je za zdrave zobé.
Ko Žolno zagleda, od groze nenadne
Brezrepka ušesa pokonci napne.

Tu Žolna popotnica grenko zaplaka:
»Oh žalost na žalost, le kaj bo sedaj!
Botro Pretkanko nam smrt je pobrala,
nikoli več v gozd sem ne bo je nazaj—«

Z drobno ročico otrla Brezrepka
si dve je solzici in prasnila v smeh:
»Kakó sem vesela! Zapešiva, strina!«
A Žolna: »Zdaj plesati bilo bi greh!

Poslušajte, tetka, kako se spodobi!
Na pot se k Pretkanki podajva obe,
jo bova kropili in Boga prosili,
da oprostí ji vse njene dolgé—«

III.

Res gresta Brezrepka in Žolna po poti
in prideta k mrtvi Pretkanki domov,
a zajklja ponižno se brani med vrati:
»Prelep je za mene bogati ta krov—«

In Žolna vzdihuje in prosi in vabi,
Brezrepka pa kakor pribita stoji:
»Sem slišala večkrat, da z mrtvimi zmeraj
goditi se morajo čudne reči.

Če hoče Pretkanka, da srečno prispela
res kmalu odrešena v lepši bo raj,
naj z repom pomaha, sicer za pokoro
hoditi bo morala vedno nazaj.«

To sliši lisica in z repom pomaha,
Brezrepka kot strela urno odbeži,
a Žolna osupla za ušesi se praska,
Pretkanki tako za slovo govori:

Laž nikdar nikoli bila ni nič prida
in ni vsak neumen, kdor tepec se zdi,
z lažjo pridobljeno, je vselej zgubljen,
kdor noče verjeti, ga samo izuči.«

Žanjica

Smo žanjice kakor mak,
vrisk in smeh je naš korak,
v nedra nagelj, srp v roke,
z nami vedno pesem gre,
pesem kot ta lepi čas,

ko zlato se v polju klasí
V zlatu njiva valovi,
v sreči se iskré oči:
Bog Oče, Sin in sv. Duh
nam blagoslovi sveži kruh!

Danilo Gorinšek:

Mrak

Mrak, mrak
z zanjko okrog hiš se plazi, —
pa če kje otroka spazi —
v zanjko gre mu vsak.

Mrak, mrak
iz početka je krilatec,
a krilatec brž je škratec,
če gre v zanjko otrok tak.

Mrak, mrak:
kdor na cesti se igra še,
mrak ga v črno malho zbaše,
v luknjo ž njim gre vsak.

St.:

Legenda

Ko sta še gospod in sveti Peter hodila po svetu, sta dospela nekega večera do kmečke hiše. Potrkala sta na dver in poprosila za prenočišče. Odprli so jima, ju prijazno sprejeli in dobro pogostili.

»Jejta in pijta, kolikor vaju je volja«, je dejala gospodinja.

Gospod pa je vprašal:

»Dejte, ljuba žena, kako pa kaj kaže žetev?«

In kmetica je odgovorila:

»I, hvala večnemu Bogu, dobro smo preskrbljeni. Če nam letos prizanese s točo, tedaj nam bo morebiti še toliko ostalo, da bomo lahko dali sina edince

v mestne šole, kakor si to tako od srca želi.«

Ko kreneta naslednjega jutra oba potnika naprej, se mahoma stemni nebo, iz oblaka švigne strela, udari grom in začne padati debela toča. Vse zelenje daleč naokoli je hipoma pokončano.

»Gospod«, zakliče tedaj sveti Peter, »Gospod, ali je to zahvala revnim ljudem, ki so nama tako ljubeznivo postregli?«

»Molči, Peter! Bog že ve, kaj stori«, je odvrnil Gospod. »Vse se zgodi samo v dobro ljudem. Če bi imel ta mladenič denarja, da bi šel v mestne šole, bi se tam popolnoma pokvaril. Iz njega bi nastal navaden pridanič in njegova duša bi se pogubila. Tako bo pa sedaj ostal doma, kjer bo sicer reven kmet, vendar pa plemenit človek in dober kristijan.«

Anton Škrbec:

Dindel, dundel

— Dindel, dundel, cvekov sin, kod si hodil, potepin?—

»Tam v Podkrajju sem zvonil.«

— Kaj si pa za to dobil? —

»Kilavo dobil sem pišče.«

— Kje pa imaš tisto pišče?—

»Vteklo mi je pod ognjišče.«

— Kje je to ognjišče?—

»Voda ga je vzela.«

— Kje je tista voda?—

»Kravica jo je izpila.«

— Kje je tista kravica?—

»Sekirica jo je ubila.«

— Dindel, dundel, cvekov sin.

nisi vreden pet luščin:

Dela si se zmeraj bal,

boš pa s krošnjo potoval.

Mlade dni si lenuhačil,

boš na stare — siromačil.—

»Dindel, dundel, joj me, joj,

sama žalost gre z menoj:

Mlad sem vdajal se norostim,

star se moram vsem bridkostim.«

|||||

Danilo Gorinšek:

Zvon v nedeljo

Bim-bam, v božji hram,

Bog ti nudi sreče tam.

Kdor zajame za ves teden,

ni nesrečen več več nobeden.

Vsakomur je dobro tam,

bim-bam, v božji hram.

Domov . . .

Svjatoslav:

Čevljarček z zvezdami

»Za nas jih ni treba, prižgali smo gradove in nam svetijo v temi. Čemu bi lovili zvezde, skujale so se in nam niso hotele sijati, ko bi bilo najbolj treba, naj se zdaj ostanejo, kjer so. Na nebo bomo postavili žaromete in bo spet svetilo. Igraj, godec!«

Petrinček je igral, premišljeval, kdaj so se ljudje tako izpremenili in kam so odšle zvezde. To se ve, da mora za njimi. Težka bo pot, požgani gradovi ga bodo mčili. Pritajen strah mu je stiskal srce, ljudje pa, ki je šel z njimi, so se smejali in peli, peli.

Pa Bogataj? Saj res!

»Kaj pa je z Bogatajem?« je mimogrede dejal tovarišu, s katerim sta korakala.

»Menda je ušel. Grofje imajo posebno srečo. Pa že pride tudi on na vrsto,« je rekel tovariš in pel tisto strašno:

»Burja v grapah in gorah,
čez nebo je meč razpet,
z nami ogenj, z nami strah —
nova pravda gre čez svet!«

Petrinček je skušal spremljati, a se mu je melodija mešala, nazadnje je zaklel in utihnil.

»Igraj godec!« so zakričali nadenj.

»Ne morem več!« je rekel osorno.

Nezaupno so ga pogledali in eden je pripomnil:

»Nemara se ti zdi škoda grofa Bogataja?«

»Kaj še!« je zamrmral godec. »Truden sem.«

»Saj je res vroče,« so priznali.

Pod večerom so se ustavili pri gozdu kraj ceste. Polegli so v zeleno travo in Petrinček je začel premišljevat, kako bi jo pobral. Bog ve, kam so se napotili in moral bo z njimi. Poleg tega se še norčujejo iz zvezd.

»Vso noč bom moral potovati. Zvezde so se obrnile na jutrnjo stran, preden jih bom dohitel, bodo že daleč za gorami.«

Ko pa je utrujena vojska zaspala, je stisnil harmoniko pod pazduho in se previdno ukradel mimo straž. Hitel je kot bi mu gorelo za petami in ko se je zdanilo, je bil že daleč, daleč...

Med potjo se je čudil, ko so ga ljudje izpraševali:

»Ali ste videli vojsko, godec? Daj povej, kako je!«

Ljudje so se izpremenili. Ponižnost je umrla in bojazen z njo. Otroci so šli za njim daleč iz vasi in ga priganjali, naj jim zapoje in zaigra. Pa ko je raztegnil harmoniko, so bili nezadovoljni, rekli so, da to ni prava pesem, jezni so se vrnili v vas, godec je pa izmučen nadaljeval pot.

Tu in tam so ga ustavljale straže. Vsa zemlja je bila v ognju, ljudje so se pripravljali na nekaj velikega, obrazi so ji mgoreli od navdušenja in ves čas so

gledali po cesti in čakali. Petrinček se je oddahnil, sedel za trenutek in vprašal:

»Ali ste videli mogoče zvezde, take prave zvezde, ki jih je Bogataj pregnal z neba?«

Stražniki so malo pomislili pa so razložili, da prav natančno ne vedo, toliko ljudi gre vsak dan mimo, posebno zdaj, ko je vstala nova pravda, sami tuji obrazi so, ni se jih mogoče zapomniti. Toda odnan so menda šle, vsaj zdi se jim, prav daleč ne morejo biti, ker ne znajo hoditi kot se spodobi in so hudo počasi.

Ko je to zvedel, ga je obšlo upanje, da jih bo kmalu dohitel, zahvalil se je za prijaznost, oprtal harmoniko ter šel, koder je šla široka cesta.

Hodil je in hodil, svet se je izpreminjal, prišel je v take kraje, kjer niso vedeli za grofa Bogataja ne za vojsko tam za gorami, temveč so živeli kakor živijo dandanes ljudje, malo z rokami, malo z glavo, nekateri kar tjavendan, nekateri pa brez vsega.

»Pa sva se spet srečala s stisko,« je vzdihnil godec. »Bog pomagaj, mislil sem že, da se ne bova nikoli več videla!«

Pred njim se je razgrnilo mesto, veliko in gosposko, kakor so sploh mesta. Nekaj ga je presunilo in čutil je, da bo v tem mestu našel izgubljene zvezde.

Zavil je v mestu in prvo krčmo, plačal pijačo in večerjo in vprašal po novicah.

(Dalje.)

Razgovor z malim Tomom

Zagreb, v juliju.

V Zagrebu vzbuja pozornost dvanajstletni Tomo Kolarić iz Orahovice v Savski banovini. Ubogi fantek je brez obeh rok, vendar je z neverjetno vztrajnostjo dosegel tako spretnost, posebno v pisavi z ного, da ga vsi občudujejo.

Obiskal sem ga in se z njim pomenkoval.

»Saj sem vedel, Tomo, da bom videl takega junaka, zato pa sem te prišel obiskat. Ali te mnogi tako obiščejo, Tomo?«

Tomo se takoj opogumi in kmalu sva sklenila pravo prijateljstvo.

»Da, gospod,« mi odgovori, »mnogo ljudi se zanima zame. Nekoč me je obiskal celo gospod s cilindrom.«

»Pa kaj te vprašujejo?«

»Skoraj vsi enako: Če sem kaj žalosten, ker nimam rok,« odvrne Tomo.

Opazil sem, da se je deček nekam zamislil.

Pa kaj bi bil žalosten, Tomo, saj sem slišal, da lepše pišeš z ного kot drugi z roko.«

Tomo se takoj potolaži. Na tleh pri nogah leži pisanka.

Pogledam jo ter ga vprašam: »Kdo pa te je učil pisati, da tako krasno pišeš?«

»Gospod učitelj mi je pokazal, sam pa sem potem pisal in pisal,« se pogumno odreže.

Povem pa, da nisem kar tako verjel, če on res tako lepo piše; zato sem ga prosil, če bi kaj napisal. Povedal sem mu, da sem strašno čuden človek, ki ne veruje, dokler ne vidi.

»Kako pa se pišete, gospod?« me vpraša.

Povem mu svoje ime. Tedaj pa, gromska strela, poslušajte: zagrabi s prsti na desni nogi svinčnik in napiše moje ime. Pa kako! Vam že zaupa, pa ne smete dalje praviti, da niti jaz sam ne napišem svojega imena tako lepo.

»Ti Tomo moj, ti si pa res fant od fare. Ali si hodil kaj v šolo?«

»Seveda sem. Štiri leta. Imám štiri razrede osnovne šole, kot drugi zdravi učenci. Brez rok pa sem že od rojstva.«

Ali sem ga pogledal! Bil pa sem zopet radoveden, kar je moja stara lastnost: »Kaj pa se boš sedaj učil, Tomo?«

»Poskušal sem bom učiti goslati in, če bo šlo, tudi risati.«

Tu pa sem žal moral prekiniti razgovor, ker so prihajali drugi ljudje, ki so hoteli videti malega junaka. Res pravi junak je to.

Pokazal je nam še, kako se zna lepo počesati, kako pije vodo, kako riše in druge spretnosti. In vse to dela samo z nogami. Morda se kdo izmed vas uči goslati; ta bo vedel, kako težka stvar je goslanje. Sedaj pa si zamislite malega Toma, ki se

hoče učiti goslati z nogami! Koliko strahovitega truda bo treba, preden doseže uspeh, ki mu ga vsi iz srca privoščimo!

Ko sem se poslovil, sem mu zaupal, da bom tudi drugim povedal, kako hraber in pridren fantek je Tomo. Da bi ga videli, kako je bil vesel!

Vse mlade čitatelje pristrčno pozdravlja
prijatelj iz Zagreba.

|||||

Iz morskih globin

Povest o kralju Hudovanu

Po prastari navadi mora novoporočeni kralj dati svoji nevesti ob poroki kako imenitno darilo. Tudi jaz ne smem opustiti te stare šege, zato hočem dati svoji krasni nevesti Zori darilo, ki bo vredno mojega slavnega imena. Daleč odtod na drugem bregu prostranega jezera živi zloglasni velikan s tremi glavami. To je najnevarnejši sovražnik moje kraljevske hiše in moje lepe kraljevine. Glavo tega zopernika sem sklenil dati svoji nevesti za poročno darilo. Ali si pripravljen tvegati svoje življenje za kralja ter mu prinesiti glavo njegovega najhujšega sovražnika? Močan si ko medved in lahko se ti bo meriti z Brdavsom.«

»Štejem si v skromno dolžnost storiti vse, kar bi moglo biti v prid mojemu ljubljenu kralju in slavni kraljevski hiši,« je odvrnil Svetovid odkrito.

»Pa dobro pazi, da mu odsekaš srednjo glavo,« je dejal kralj. »Za dokaz pa mi prinesi njegov zob. Nagrada ne bo izostala.«

Svetovid se je globoko poklonil in odšel.

Kralj se je zadovoljno namuznil in se po dolgih letih prvokrat od srca zasmejal. Zasnovani načrt se mu bo nedvomno sijajno obnesel. Fant se bo ujel v nastavljen zanko in izgubil glavo, kakor jo je izgubilo že toliko drugih. Njegova mati pa bo tako kmalu umrla, saj mora biti že priletna, pa bo tako rešen svojih neljubih sorodnikov, ki bi mogla sicer še priti na njegov prestol. A če Svetovid Brdavs premaga in ubije, bo pa še bolje zanj. V tem primeru bo rešen uroka in se bo mogel poročiti in dobiti sina in naslednika. Seveda Hudova bitakle kmečki teleban premagal troje ntega ni pričakoval niti od daleč, glavega velikana... Nemogoče...

In Brdavs na drugem breg ujezera je bil res grozanski nestvor! Imel je tri glave na enem trupu. Glave mu pa niso bile poarsle z lasmi, namesto teh so se mu zvijali po črepinji nešteti ostudni martinčki, ki so besno sikali na vse strina stojo strupeno slino... V ustih je imel ostre čokate zobe kakor neresec, truplo pa mu je bilo čez in čez pokrito z grdimi svetlimi luskami. Baj je bil tudi neranljiv in ni ga bilo mogoče zadeti v živo ne z mečem ne s sulico. Samo nekje na vratu je imel občutljivo mesto, za katero pa ni nihče vedel. Najhujše pa je bilo to, da je vsakdo, kdor mu je pogledal v obraz, na mah okamenel.

Svetovid je bil že marsikaj slišal o tem gnusnem nestvoru in prav nič ni upal, da ga bo premagal. Kljub temu pa je hotel ustreči kraljevi želji. Mrzel znoj ga je polival ob misli, da bo moril zapustiti svojo staro mater, kateri je bil edina opora na njena stara leta, pa da bi se utegnil spremeniti celo v hladan, mrtev kamen. Žalostno in malodušno je vzel svoj ščit, si opasal meč in se napotil zdoma.

V gozdu je sédel na tla in solze so se mu udrle.

Zdajci je zaslišal za svojim hrbtom nepoznan glas.

»Zakaj pa se jočeš, Svetovid?«

Fant je dvignil glavo in se ozrl. Tik za njim je stal slok, živahen človek s kratkim suknjcem na plečih in nekakšno nenavadno čepico na glavi. Ob boku mu je visel dolg raven meč. Tujec je bil videti na vso moč prikupen, okreten in dobrončen. Svetovidu je odleglo, kakor hitro ga je zagledal. (Dalje.)

|||||

Cvekov sin

Ljuba moja deca

Zadnjič bi bila rada vsaj nekaterim napisala kaj malega v odgovor, pa so mi rekli v tiskarni, naj pišem kar na steno, ker da v listu ni več prostora. Tega seveda nisem mogla, zato sem si pa za danes izgovorila toliko prostora, da se lahko kaj pomenim z vami. **Boža ponikvar!** Tvoja rešitev »Kmečke tekme« je bila pravilna in tudi pripombe so mi prav uga-jale. Čeprav jih nisem mogla objaviti, se Ti priporočam, da se mi zopet kmalu oglasiš. — **Ciko Ponikvar!** Kako mi je bil všeč Tvoj spis o živalih, vidiš, ako prečitaš od-delek, komu so določene nagrade. Upam, da boš knjige vesel in da mi boš kmalu kaj sporočil, kako preživljaš počitnice. — **Verk Miloš!** Zadnjič Ti nisem utegnila odgovoriti, zato Ti pa danes pošiljam pozdrav v obliki malega darilca. Piši mi, če si sliko prejel in kako se kaj imaš zdaj o počitnicah. — **Babič Nada** (Bučka pri Krškem)! Kar si mi pred časom poslala rešitev ugank, so bile po večini vse dobro pogojene. Tudi besedilo k slikam je bilo zabavno. Kako pa kaj sedaj? Ali že greš letos kaj med žanjice? Močno sem radovedna in komaj čakam, kdaj mi boš spet pisala. — **Ivica Ocvirk** (Sv. Jurij ob Taboru)! Danes je žreb Tebi prisodil nagrado, ker si mi tako imenitno opisala Vaš tramvaj in tičke, ki so pokukale na ta božji svet. Sestrlici pa povej, (toda res prav na uho) da pride tudi ona kmalu na vrsto. Oglasita se mi med tem obel

Vse skupaj iskreno pozdravlja

teta Meta.

Marijana Željeznova-Kokalj:

Nagajivka

Prvi krajec — policajec,
ščip — resen kip,
zadnji krajec — uren zajec,
ki beži
več noči,
dokler spet ne pricoklja
prvi krajec vrh neba.

Mali pri teti

Draga teta Meta!

Najprej se Ti pristrčno zahvalim za poslana darila. Nisem pričakovala tako krasnega darila, pripetila pa se je taka nezgoda: Šatula je počila na pokrovu, poštarji so premalo previdni. Pošiljam Ti tudi besedilo za

slike brez besed.

S. K. Mengeš in S. K. Radomlje so brcali žogo na megeškem igrišču, toda bilo je slabo in imeli so le dva navdušena gledalca, to sta bila g. Kosmač in gospa Kosmačeva. Pričela se je tekma. V začetku je šlo dobro in žoga ni letela izven igrišča, to-

da proti koncu so se igralci utrudili in žoga je večkrat zletela izven igrišča ali v »aut«, naenkrat pa prileti ravno g. Kosmaču pod nogo. On sune v mislih žogo, v resnici svojo soprogo presenečenemu športasu v naročje. Športas je držal v naročju od strahu nezvestno gospo Kosmačevo, gospod Kosmač pa njemu nad vse ljubo žogo.

Prejmi iskren pozdravček na rokavček
od Hilde Funtek, Mengeš.

Draga Hilda!

Ti smola vendar, da je morala Tvoje darilce preganjati taka nezgoda. Upam pa, da se ni preveč poškodovalo.

K slikam si pa res dobro povedala. Ali si morda tudi sama prijateljica kakega sporta? Ko sem bila jaz v mladih letih, sem močno gorela za plavanje. Zdaj sem pa že preokorna za to. Gledam pa še rada sportne prireditve in prav sladko zadremujem zraven. Veš, to zaupam samo Tebi, drugim pa nikar ne pravi, da ne bo preveč smeja na mojo kožo. Saj se vselej zbudim, kadar začno na kaki tekmi le preveč ploskati ali pa — žvižgati.

Zdaj moram pa res nehati, da se mi ne boš še Ti smejala. Potem bi morala zardeti in bi mi bilo nerodno, ker imam že čisto sive lase.

Kmalu se spet oglasi

Ti prijazno kliče

teta Meta.

Nagrade

je žreb določil takole: Ciko Ponikvar iz Ljubljane prejme knjigo Razori, list za odraslo mladino, 3. letnik; Verk Miloš iz Sv. Križa pri Rogški Slatini dobi sliko Hišni blagoslov (po izvirniku slovenskega slikarja M. Gasparija); Babič Nada z Bučke pri Krškem prejme slikanico Mlada greda, Ivica Ocvirk iz Sv. Jurija ob Taboru knjigo Kralj z late reke, Lojze Zaplotnik iz Trbovelj pa knjigo Potovanje po Zvezdi večernici. Vsem želi obilo zabave

teta Meta.

Čujte otroci!

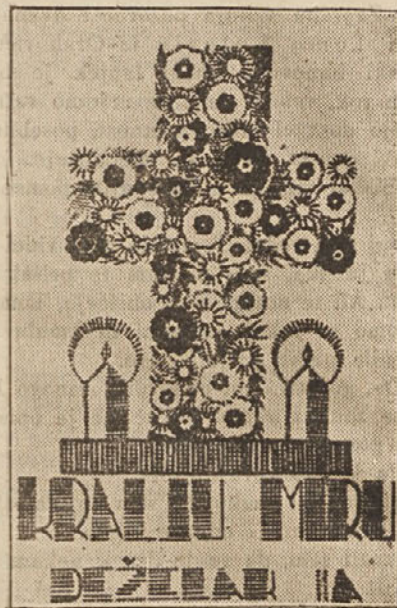
Z današnjim dnem zaključujem tekmo-vanje v spisu ZAKAJ LJUBIM ŽIVALI. Preglejte vse številke, v katerih so objavljene vaši spisi na to vprašanje, pa mi hitro sporočite, kateri spis vam najbolj uga-ja. Za tistega, ki prejme največ glasov, pošljam posebej lepo nagrado.

Vaša teta Meta.

Rešitev ZLOGOVNICE (iz 8. štev.):
1. Pero 2. omara 3. ladja 4. noir 5. inventar
6. Lazar 7. orkan 8. Nairobi 9. copate 10. Ines. Polni lonci radi vzkipe!

Delo mladih rok

Uspela rizba z letošnje razstave učen cev(enk) meščanskih šol v Ljubljani.

Zlogovnica

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.

Vrsk - ay - zli - za - ro - o - li - ko - dij - i - ja - list - la - gri - man - krt - zon - li - ri - o - koš - ton.

1. Žival 2. oblika kisika 3. cvetlica 4. kem. element 5. domača žival 6. m. ime 7. pesnitev 8. amer. medved 9. del rastline 10. veža 11. izraz veselja.

Ako čitaš prve in tretje črke navzdol, dobiš znan pregovor!

Za pravilno rešitev je določenih več lepih knjižnih nagrad.

Na svidenje v nedeljo!

Teta Meta.

